

چائزن تے مہنیرا

جی۔ ایم۔ چوہدری

چائنہ تے ہمنیرا

جی۔ ایم۔ چوہدری

سی پی آئی پبلی کیشنز، کے آرائیل روڈ، راولپنڈی۔ فون: 051-4478717

تقسیم کنندگان: فیڈرل لاء ہاؤس، مہیاں پلازہ، چاندنی چوک، راولپنڈی۔ فون: 051-4843011

سارے حقوق لکھاری کول رکھویں نیں

: ضابطہ :

چائن تے ہنیرا	:	کتاب دا ناں
جی۔ ایم۔ چوہدری	:	شاعر
ستمبر، ۲۰۰۸ء	:	چھپن ورہ
۵۰۰	:	تعداد
سی پی آئی پبلی کیشنز، کے آرائیل روڈ، راولپنڈی	:	چھاپن ہار
فیڈرل لاء ہاؤس، میاں پلازہ، چاندنی چوک،	:	تقسیم کار
راولپنڈی۔ فون: 051-4843011	:	
دروپے	:	مئل
حاجی حنیف اینڈ سنز، لاہور	:	چھاپہ خانہ
978-969-557-047-0	:	ISBN

انتساب

اوہناں دے ناں
 جہاں نیں ایس پنجابی بولی
 نوں چیند ارکھیا اے
 تے

بڑی وڈیائی نال ہر ویلے بول دے نیں
 تے اوہناں دے وی ناں جہاں اسیں
 پیار کرنے آں پراوہ نہیں کر دے

ویروا

صفءنمبر	عنوان	نمبر شمار
iii	انتساب	
v	ویروا	
ix	اپنی گل	
1	ہنیریاں وچ لو	.1
3	پیار دیاں سدھراں	.2
5	گجھ اج دیاں گلاں	.3
7	رانجھن یونیورسٹی	.4
10	غلامی	.5
12	فرقے	.6
14	عشق داروگ	.7
16	سیاست تے ہوس	.8
18	میرے یارا لہھیلو اوکھرے وانگ ہرنی جوان اوہ - غزل	.9
20	مہنگائی ایہہ مہنگائی	.10
23	مٹھیاں درداں	.11
25	اج دی ہیر	.12
28	لہودارنگ	.13

30	14.	نواں تماشہ
33	15.	اکھاں دانور
35	16.	ٹھنڈیاں ہواواں دے ہوکے
37	17.	ہونی
40	18.	چوڑا پاپا کے شرمائی
42	19.	بیلے دیاں کلیاں تے مہل
44	20.	روح اک بلدا دیوا
47	21.	دل دا چائن
49	22.	مہلاں نی خوشبو
50	23.	سدھراں
51	24.	ملن دی رات
53	25.	پنجابن شیار ویدیاں تا نگھاں
55	26.	آسرے
57	27.	مہل تے خوشبو
59	28.	بہاراں آئیاں
61	29.	تا نگھاں
63	30.	دلاں اندر ہنیرے
65	31.	ڈونگھیاں شاماں
67	32.	کنوں آکھاں؟
71	33.	چن تے سورج
73	34.	آج دادور، تے آج دی کہانی
77	35.	گل مکاؤ، ہٹی پاؤ

79	پر دیسی	.36
81	اوکھیاں منزلاں	.37
83	تیرے چھیل چھیلی جوانی اے، آفتاں نیں نین تیرے - غزل	.38
85	چڑھدی جوانی پنجابن دی	.39
87	ست رنگیاں تتلیاں	.40
89	تیرے تے میرے عشق دے چرے، لوک آکھن شیدائی نیں - غزل	.41
91	عشق دی ریت	.42
93	وساہ دے ڈنگ	.43
95	نھلتاں نہیں بدلدیاں	.44
97	عشق دی ذات	.45
100	زمانے دے رنگ	.46
102	عشق گھائے داسودا	.47
105	وڈا بنگلہ تے لمی کار ہووے	.48
107	ظلم دی ہنیری رات	.49
109	پیڑاں عشق دیاں	.50
110	غربی دی کند	.51
112	رمزاں دل والیاں	.52
114	اوہ ویلا دور نہیں	.53
116	جمہور داسویرا	.54
119	راہداریاں دے مہل	.55
121	نا اعتبار کریں	.56
123	اُجھڑے شہر	.57

124	لوڑاں دیاں سدھراں	.58
126	لکھن نصیباں دے	.59
128	اسپنول تے کجھ نا پھول	.60
131	روگ غریبی والا	.61
133	پنچھان	.62
135	تقدیراں دے ڈنگ	.63
137	اچاسر کر کے چل	.64
140	اکھاں بجاں دیاں	.65
142	پنچھی ساہواں والا	.66
144	کھیڈ مقدرراں دی	.67
146	شیشہ اپنے روپ والا	.68
147	اپنے روگ	.69
149	رب توں منگ	.70
151	جھوٹھیاں اڈیکاں	.71
153	تجیاں یاریاں	.72
155	سیاسی رنگ تے چالاں	.73
158	خوف دے سائے	.74
162	مہل تے گنڈے	.75
164	میں نامناں	.76
166	لائی لگاں دیاں یاریاں	.77
168	احمد فراز	.78

اپنی گل

کہندے نہیں ہر بندے اندر اک شاعر ہوندا اے۔ مینوں ایس گل تے
کوئی شک نہیں اور ایہد اپتا مینوں بڑا عرصہ پہلاں ای چل گیا سی مگر میں اوس شاعر
نوں تھا پڑ کے ہمیشاں لئی سوان لئی بڑا اٹل لایا پر کسے تا کسے ویلے اوہ فیر پلسیٹا مار کے
اٹھن لئی زور ماردا رہندا سی۔ میں ایس زبردستی کردیاں اک لما ویلا کڈھ لیا۔ لیکن
کہندے نہیں تچے جذبے جھپے نہیں رہندے تے اپنے ظاہر ہون واسطے کوئی تا کوئی
رستہ کڈھ لیندے نہیں۔

مینوں نہیں پتہ ایس ورھے میریاں اوہ جبر دیاں طاقتاں جواب دے
کہیاں حالانکہ میں اپنے آپ نوں قانون دی تدوین و تالیف وچ ای جتے رکھیا۔ ایس
سال اچانک کجھ یاراں بیلیاں مل کے پنجابی زبان دے سُرخیل تے شیکسپیر حضرت
وارث شاہ دے سالانہ عرس تے جان دا پروگرام بنایا۔ پر ایہہ کوئی نویں گل نہیں سی۔
کیوں جے ایہہ نیت تے ویر و اساڈی ہر ورھے دی عادت اے۔ مگر ایس سال ویلے
دی جتگی دے ہوندے ہویاں وی اساں ایہہ اوکھا معرکہ سر کر لیا۔ ایس طراں میں،
جناب پروفیسر محمد افضل اعوان، جھیڑے کہ انگریزی بولی تے ادب تے اک وڈے
تے سرکڈویں استاد نہیں، تے جناب پروفیسر طارق محمود، جھیڑے کہ فارسی بولی تے
اُہدے ادب دے اک وڈے، چو نویں تے سرکڈویں استاد نہیں، تہدے سورج دی

گرمی وچ جنڈیالہ شیرخان جا کے پنجابی تے ایس دھرتی تے سب توں وڈھے شاعر
دے میلے تے عرس دیاں سالانہ رسماں وچ شامل ہوئے۔ اتھے ایہہ دسنا بڑا ضروری
اے کہ ساڈے ایس سارے پروگرام دی کامیابی داسہرا جناب پروفیسر اعوان صاحب
دے اک بلی جناب پروفیسر محمد یوسف بخاری دے سارے کیوں جے اوہناں اپنا مہنگا
وقت کڈھ کے سانوں نا صرف اوس علاقے دے بارے دسیا بلکہ ساڈی بڑی پرویں
تے چنگی طراں خاطر تے سیوہ وی کیتی۔ ایس طراں سانوں نا صرف اک بڑی پرانی
حسرت پوری کرن دا موقع مل گیا نالے ایہہ ویکھ کے وی خوشی ہوئی کہ اے تیک
میرے پنجاب دے وسیرکاں نیں اپنی پنجابی رسماں تے رواجانوں نا صرف جیوندا
رکھیا اے بلکہ اوہ ای زور شور تے دھوم دھڑلہ اے جیدھا میں اپنے بچپن وچ بڑا مزہ لیا
سی۔ ایس دوران جیس شے تے کمی دامینوں بڑا دھواں چمھراتے خیال ہو یا اوہ ایہہ
سی کہ اساں پنجابیاں اپنے ماں جائی بولی نلھی بڑی زیادتی کیتی اے۔ خاص کر کے
مینوں ایس گل دا ہوروی زیادہ احساس تے دکھ ہو یا کیوں جے میں اک پردیس دی
زبان وچ تے بڑا کم کیتا اے پر اپنی ماں جائی بولی دے نویلے تے سوہنے جذبیاں
تے خیالاں نوں میں اک لمے عرصے توں دبا کے رکھ کے نا صرف اپنے ذہن تے
دماغ تے اک نا دیدہ وزن چکھیا ہو یا اے۔ جھیرا تھوڑے تھوڑے ویلے بعد مینوں
ڈنگدار ہندا اے۔

ایس طراں میں اپنے کاغذ پتر پھرو لے کیوں جے مینوں ایہہ پتہ اے کہ
میں ویلے کویلے کجھ نا کجھ لکھداتے اکھر پاندارہیاں۔ اوہ سارے وتھاں کھونجیاں
چوں لہھے تے اوہناں نوں پڑھ کے اوہناں دارنگ روپ سوار یا۔ ایس دے نال نال

کچھ سجرے شعری مٹھل وی ایس گلڈتے وچ سجان وی ہمت کیتی۔

کہندے نیں کوئی وی شاعر یا ادیب تے قلمکار اپنے ماحول تے اُرد گرد تے معاشرے، سماج، اوہدی رہتل بہتل، معاشرتی سوچاں توں باہر نہیں سوچ سکدا۔ پر جے اوہ ایس رسم تے روایت نوں چھڈ دے تے صرف سب اچھا دیاں تصویراں ای کھن لگ پئے، تے فیر اوہدہ کم از کم اوس معاشرے تے سماج نال زیادتی تے دھرو تے کردا ای پر اپنیاں سوچاں تے خیالاں نال وی کوئی انصاف نہیں کر رہیا ہوندا۔ ایس کر کے میرے ایس شعری گلڈتے وچ صرف سوہنے تے خوشبوواں والے دل خوش کرن والے مٹھل ای نہیں بلکہ قدرتی عمل نوں برقرار رکھ دیاں ہویاں کچھ گنڈے وی ایہناں مٹھلاں نال پئے ہوئے نیں۔ ہو سکدا کہ کچھ گنڈیاں تے سولاں دے منہ تو انوں کچھ زیادہ ای تیز لگن پر ایہدے وچ میں کہہ کر سکناواں کیوں جے میں تے جو کچھ دیکھیا اے اوہ ای تو اوڈے سامنے رکھ دتا اے۔ جے تو اوڈی ایس دنیا وچ سب چنگا ای چنگا اے اور میں کوئی غلط بیانی تے سچیاں حقیقتاں دے خلاف لکھیا ہووے۔ تے ایہدے وچ وی میرا کوئی قصور نہیں کیوں جے میں شاید ایس معاشرے تے سماج دا ایہہ ای رنگ دیکھ سکیاں۔ لیکن برائیاں ول جھاتی پان دا مطلب ایہہ ہوندا کہ ایس سماج دے کرتے دھرتے ایہناں نوں ٹھیک تے سدھا کرن دا کچھ اپا کرن۔ تھیں اک سوہنا تے برائیاں توں پاک صاف سماج بنا لو تے فیر میں اگر میری حیاتی نہیں وفا کیتی تے شاید اک بڑی سوہنی من موہنی تے سچل قسم دی تصویر بنا سکن دے قابل ہو سکاں۔ غلطیاں تے برائیاں نوں سامنے لیاون دا مقصد کسے خاص طبقے نوں خالی برا بھلا کہنا نہیں ہوندا بلکہ اوہدے نال بھلائی وی ہوندی تاں جے

اوہ طبقہ اپنی بھلائی تے اصلاح کر سکے نا کہ اوہدا اُنھے واہ دفاع کرے اور ایسے
 طراں برائی دی راہ نوں اک ہمیشاں رہن والی راہ بناوے اگرچہ ایسے دنیا تے برائی
 تے چنگیائی دی جنگ صدیاں توں لگی ہوئی اے۔ تے عقلاں تے فکراں والے لوک
 اوہناں برائیاں تے انگلیاں وی سڈا توں اٹھاندے رہے نیں۔ ایسے کر کے ساڈے
 قومی شاعر علامہ اقبال نیں وی اک چنگے شاعر تے ادیب دے کردار نوں ایہناں
 لفظاں وچ بیان کیتا:

محفلِ نظمِ حکومت، چہرہ زیبائے قوم
 شاعر رنگیں نوا ہے دیدہ بینائے قوم

لہذا میں امید کر سکنا کہ شاید میں اپنے اہناں شاعرانہ خیالاں نال اپنے
 معاشرے تے سماج دی بھلیائی تے بہتر ہی واسطے اپنا حصہ تے کردار ادا کر رہیا
 واں ورنہ تاریخ دان تے اہناں حقیقتاں نوں اپنے رنگ وچ لکھدے ای رہن گے۔

ایسے طراں شاعری زمانے دے حالات اور موسمی تغیرات توں باہر رہ کے
 نہیں ہوسکدی۔ ایسے لئی برسات، بہار، خزاں، گرمی تے سردی، اہناں موسماں دے
 انساناں تے اثر دا سچا بیان ای سچی تے کھری شاعری دا سبب ہوندا اے۔ ایہناں ای
 زمانیاں وچ ایسے انسان اپنی پیدائش، بچپن، لڑکپن، جوانی، ادھیڑ سن تے بڑھاپے
 نوں گزارنے آں۔ لیکن میرا خیال اے کہ وقت تے زمانے واسطے توں گُوڑا اثر تے
 رنگ جوانی وچ ای ہوندا اے یا فیر ساڈیاں یاداں تے سدھراں وچ ایہہ ای رہ جاندا
 اے کیوں جے ایسے دور وچ ہر کڑی تے منڈے دے جذبات، خیالاں تے سوچاں

وچ اک گرمی ہوندی اے تے اوس گرمی دا اظہار پیار تے محبت بھرے جذبیاں دی صورت وچ ہوندا۔ تے ایہہ وی یاد رکھو کہ جتھے پیار تے محبت دیاں کہانیاں پروان چڑھدیاں نیں اوتھے رقابتاں، ساڑے وی نال ای ہوندے نیں۔ جدائی تے ملاپ توں بغیر زندگی دا سوچیا وی نہیں جاسکدا۔ ایہہ ملوک تے سچے جذبے ہر انسان وچ ہوندے نیں پر کوئی اہناں دا اظہار کر دالے تے کوئی اہناں نوں دل وچ ای دباتے دفنا کے ساری حیاتی گزار دیندا اے۔ ایہہ جذبے شاید سارے ای انساناں وچ اکو جھے ہوندے نیں پر اہناں دا ہر بندے دی ذات تے رنگ تے اثر وکھرا ہوندا اے۔ کتے ایہہ پیار تے کتے ایہہ نفرت دی آخر بن جاندا اے۔ تے فیر عشق و محبت دیاں داستاناں شروع ہوندیاں تے پروان چڑھدیاں نیں۔ پر کدے ایہہ جذبے بے مہار ہو کے سماج وچ بے راہروی دا وی سر بند بن دے نیں۔ ایہہ بے راہروی وی ایسے سماج دا اک وڈا حصہ اے اور شاعر معاشرے دے ایس ناسوراں توں اکھاں نہیں چڑاسکدا۔

غربت تے امارت وی ساڈے انسانی سماج دے دورنگ نیں۔ دولت تے جائیداد تے اہناں دا حصول تے ایس دے حصول واسطے ورتے جان والے طریقے وی اتھے ای پائے جاندا نیں تے اہناں توں بہت ساریاں نا انصافیاں پیدا ہوندیاں نیں۔

ایس طراں شاعر دی نظراں دی وسعت سماج دے ساریاں پاسیاں تے جھاتی پاندی اے۔ پر انداز ہر اک دا اپنا اپنا ہوندا۔ کوئی گل پیار نال کہہ دیندا تے کوئی

زہرنوں زہرای رہن دیندا اے۔ لیکن میرا چار کہ شاعری تے منافقت وچ کچھ تے
 فرق رہنا چاہیدا اے۔ شاید شاعرانہ اڈاری اے ایہی منافقانہ نہیں ہوئی اگرچہ
 ساڈے سماج دا کوئی پاسا ایہدے توں نہیں بچیا۔

میریاں سوچاں ایس چھوٹی جہی کتاب دی صورت وچ تو اڈے سامنے
 نہیں تے تئیں خود فیصلہ کر سکدے اوہ کہ میں پنجابی بولی، ادب تے پنجابی سماج دے
 ساریاں پاسیاں تے روشنی پاسکیاں کہ نہیں۔ لیکن میں تو انوں ایہہ دس دیاں کہ میں
 شاعر نہیں بلکہ جو کجھ میرے سامنے آیا اوہ میں کہہ دتا اے۔ مینوں ایہہ وی مان نہیں کہ
 میں پنجابی بولی نوں بڑی وڈی طراں جاندا آں۔ مینوں امید اے جے تئیں چھوٹی
 موٹی غلطیاں توں درگزر کرو گے لیکن ایس دے نال نال میری درنگی واسطے مینوں
 ضرور دسو گے تاں جے اوہناں غلطیاں دی اصلاح اگلی مچھپائی وچ کردتی جائے۔
 خاص طور تے کسے اکھر دے لکھن دا انداز۔

آخر وچ مینوں امید اے تئیں اپنے مہنگے تے چونویں سوچ تے وچاراں
 توں ضرور دس پاؤ گے جہیزی میری ادبی راہواں وچ اک بلدے دیوے دا کم دیوے
 گی۔

جی۔ ایم۔ چوہدری

۰۳۳۳-۵۱۵۲۹۰۱

چائنہ تہ ہنیرا

ہمیریاں وچ لو

آل دوالے ویکھاں کجھ نا ڈٹھے مینوں
 ہر پاسے ہمیرے، اپنا آپ نا ڈٹھے مینوں
 علماں باہجھ نا چائن ہوندے اے گل پکی اے
 عقلاں باہجھ نا سیانے ہوندے اے گل پکی اے
 لوکاں دی بھلائی دی منزل سانجی ہوندی اے
 ہمیریاں وچ روشنائی دی منزل سانجی ہوندی اے
 لڑ لڑ مرنا، اپنی گل نا چھڈنا گل پرانی اے
 اگے ودھ، بن سیانا، ضداں تے اڑنا گل پرانی اے
 جا کے ویکھ سگھی ساتھی تیرے رستے ویکھن
 ہمت کر، اٹھ کے ویکھ سارے تیرے رستے ویکھن

لو والا دیوا این توں چائن تیرے ہر پاسے
 منزل توں، قافلہ توں، چائن تیرے ہر پاسے
 اٹھ مُکا ہمنیرے سارے چارے پاسے
 سورج تُوں، چن تُوں، چائن تیرے سارے پاسے
 لوکیں ویکھن راہواں تیریاں چڑھ بنیرے
 اٹھ ہُن اگے ودھ، کر دے ختم ہمنیرے
 توں تے میں، میں تے توں، اک ہاں سارے
 میں ہاریا تے توں ہاریا، اسیں ہارے سارے
 اگے لگ؛ بن جا لٹ نور دی توں
 چھڈ دے ذات اپنی، بن جا ذات جمہور دی توں

پیار دیاں سدھراں

امیدیاں تے سدھراں نال اوہ پیلاں پاوے
 خوشیاں نال اوہ دھملاں پاوے
 سجے کجے لشکاں اوہدیاں سارے پاسے
 سرخ گلابی مکھڑا اوہدا، رُوپ تھماں پاوے
 ٹھمک ٹھمک ٹور چکوری دی
 لٹے دلاں نوں سارے ہر ویلے خیالاں آوے
 لہاں قد وانگ سرو دے بوٹے
 توراں وانگ ہر نی قدم قدم تے پیلاں پاوے
 ساری دنیاں توں ودھ اے اوہ
 حُسن مکھ اوہدے پیا لاناں پاوے

اٹھاں بواں وچ خیالاں میں نال اوہدے
 جدھر جاواں نالے، ہر دم وچ خیالاں آوے
 دل دی ڈونگی دنیا وچ جے رہندی بہندی
 کرے کلیلاں، دل دریا وچ چھلاں پاوے
 مالک میرے دل دی، ساریاں ملاں مارے
 اکھاں وچ رہے دل تڑپاوے، حالاں پاوے
 میری جمن، میری دلبر، میری جانی اوہ اے
 میری امیدتے پریت، وچ خیالاں سماوے

گجھ ارج دیاں گلاں

اکٹھے ہون جرگے، کرن مرضیاں، گلاں کتھے حق انصاف دیاں
 قاضی یمن وڈیاں عدالتاں ہون نیلام، گلاں کتھے حق انصاف دیاں
 غنڈے، چورتے ٹھگ سارے اتھے نگہبان ہونے
 جہاں ظلم کمائے سن بنا شکل معصوماں اتھے مہربان ہوے
 بدل گئے نیں مطلب دین، ایمان، حدیث تے قرآن والے
 مسیتی بہہ گئے بن پاری بھیڑے ہیں جیہڑے ایمان والے
 جیہڑے ہیں علموں عقلو بھیڑے اوہ پر دھان ہوے
 جیہڑے چار قدم نا چل سکدے کھا دوائیاں پہلوان ہوے
 ٹڈھیاں کرن روپ شان، رناں بھیڑیاں پھرن وچ بازاراں
 بحرے وچ بازار، خیر پوے نافقیر تائیں، کنجر کھیڈن وچ ہزاراں

ہُن دید مرید کتھے رہی سو دے ہون شرافتاں سرِ عام
 بھرم والیاں دے بھرم مک گئے بولی لگے عزتاں سرِ شام
 تُسیں نکل جاؤ ایتھوں گن ولیٹ کے پنج بچا کے
 مارے جاؤ گے پنا موت دے اچھلناں ہوے سچ ونبھا کے

رانجھن یونیورسٹی

دیکھو اسماں ہر پاسے عشق دیاں مجلساں لا دتیاں
 بنا رانجھن یونیورسٹی عشق دیاں کلاساں لا دتیاں

تساں دلاں وچ تھندیاں تھندیاں سڑ جانا ایں
 اسماں اپنیاں ہڈیاں چلبے عشق والے وچ پٹخا دتیاں

تساں دیکھدیاں رہ جانا، ویلے لنگ جانے نیں
 اسماں ساریاں گوڑیاں رمزاں کھول وکھا دتیاں

گوڑے رنگ تے سنگ ایس مٹی پنجاب دے نیں
تسی روندیاں رہنا، اساں جگ وچ اگاں لا دتیاں

تسی بن جاؤ ڈاکٹر، انجینئر تے وکیل سارے
اساں پیار محبتاں والیاں جوتاں جگا دتیاں

تسیں سمجھوسیاستاں، کھوٹ تے ول فریب سارے
اساں جگ وچ حق سچ دیاں ریتاں سکھا دتیاں

ایتھے وڈیاں وڈیاں زور لا ویکھے، آزما ویکھے
پر دیس پنجاب وچ وارث شاہ نیں تمھاں پا دتیاں

تسی حُسن والے، اسیں عشق والے، رہنا نال نال
زور لاؤ سارے، اساں عشق دیاں پھائیاں لا دتیاں

اسیں جاندے سارے گرتے رازاں ڈونگھیاں نوں
اسیں چتتا، تسی ہارنا، اساں ساریاں وکٹاں اڑا دتیاں

موجاں ماناں گے عشق پیار دیاں گھلیاں جوہاں وچ
تُسیں سوچیں پے، اساں مکدیاں گلاں مکادتیاں

غلامی

سریر آزاد ہو یا مگر دلوں غلامی نہیں جاندی
 زور لایاں ایہہ تقدیر الہامی نہیں جاندی

وڈھے وڈھے پجاری حقاں تے آزادیاں دے
 پر اوہناں دے اندر دی غلامی نہیں جاندی

رمزاں ڈونگیاں نے دلاں والیاں اتھے
 منافقت نہ ہوئے تے بدکلامی نہیں جاندی

کیون وٹاں میں میوے تے گھو شکر
گوڑیاں عادتاں دی دوامی نہیں جاندی

خالی ہاسے ہوندے جے کھوٹ دل وچ ہووے
زور لا ویکھو، کھرے دل دی سلامی نہیں جاندی

فرقے

اک رب، اک رنگ لہودا کیوں وکھرے رنگ چڑھالے نیں
ساڈا کلمہ توحید، نبی اک، کیوں وکھرے ڈیرے لالے نیں

پچھے چھڈ اصول دین قرآن والے، اپنے اصول بنا لے نیں
اپنیاں ضداں نبھا لپیناں قول سوہنے رب والے بھولے نیں

توڑ چڑھنیاں نہیں عیناں پیا، دیاں، ریتاں گارے لالے نیں
جے گن اکھاں بند کیتے تے ولاں نوں جندرے لالے نیں

جھڈ دین اسلام پچھے اہناں اپنے دین بنا لے نیں
 لڑائیاں جھیرے پئے ہر پاسے کئی فرقے نوں بنا لے نیں

ہنچھڈو جھگڑیاں جھیریاں، سنگھاں پیار محبت چڑھا لئیے
 رسی پھڑ دین اسلام والی، لوسوہنے نبی محمد ﷺ دے نال لالیے

عشق داروگ

روگ عشق دا انوکھرا اے دل جان نوں اپنے ساڑیا اے
عاشق ڈردے نہیں اوکھے پنڈیاں، سولی اپنے چاڑیا اے

پھٹ عشق والے ڈونگے نیں، لکایاں لگ دے نہیں
مچھل پھلواریاں، ہرے باغاں نوں اپنے اجاڑیا اے

ہون گے سوہنے تے من موہنے لکھ ہزار اتھے
پر رنگ عاشقاں دا ڈاہڈا اپنے نکھاریا اے

پے گئے سارے دنیا داریاں وچ اتھے کم ہزار نیں
عقلاں نال ڈبے، پر پیار والا ڈب دا بیڑا اپنے تاریا اے

شینہہ ورگے گھبرو سورے بھڑکاں مارن نال جوانیاں
جدوں پئے عشق پندھے، اوہناں گھیر کے اپنے ماریا اے

کیویں ہوندی پچھان ساہنو رب تچے دی
کلمہ حق نال عشق چڑھ سولیاں اپنے پکاریا اے

عشق ہوندے نہیں شکلاں سوہنیاں نال
عقلاں کتھے گمیاں جدوگ تقدیر اپنے ماریا اے

سیاست تے ہوس

کہندے کجھ تے کر دے کجھ ہور نہیں
 دکھاندے کجھ تے دیندے کجھ ہور نہیں
 عاداتاں کا نواں ورگیاں پر لگدے مور نہیں
 گلاں کرن اچیاں پر دل دے چور نہیں

پینڈھے ود گئے سیاست تے لیاقتاں دے
 دوریاں گھٹ گھیاں وڈیاں تے ضیافتاں دے
 رنگ بدل گئے بد معاشیاں تے شرافتاں دے
 ہر شے نوں سمجھن اپنی فرق نہیں امانتاں دے

کرن کاروبار تے چکھوں وساہ کے لٹ لیندے
 بن کے امین رہن، پر امانتاں گھٹ لیندے
 پان کہانیاں پیار دیاں مگروں ساہ گھٹ لیندے
 لین مطلب نال پیار پھر وانگ کانچ ٹٹ پیندے

خدمت ہن نہیں ایہہ، ناں ایہہ بھک مٹاون دا
 بہہ وچ سرکاراں سیاست نال ایہہ لٹ کھاون دا
 ڈرنیں رسماں رواجیاں کنڈھاں ڈھاون دا
 سیاست بنی ہوس، کیہہ فائدہ ڈکھڑے سناون دا

غزل

میرے یار اُبھیلا پھرے وانگ ہرنی جوان اوہ
اکھاں جادو بھریاں اُہدیاں، وکھری رکھدا شان اوہ

لب سرخ کیتے، دند وانگ موتیاں چمکدے نیں
انگلیاں وانگ تیر جیویں ہندے وچ کمان اوہ

دل کڈھ لئے، نال نھریاں وانگ چنچل نار اوہ
رہے دور میتھوں، پر لگے میری شان تے آن اوہ

ڈھوئی ملدی نہیں، دل لگدا نہیں باہجھ اوہدے
میں اوہدی پوجھا کراں، میرا ہویا بھگوان اوہ

لکھتاں جتن تے تڑلے ہزار کراں میں
سنگ دل تے ظالم ہوئے میرے تے ناں مہربان اوہ

عاشق تڑفدا دِنہے رات گُوڑے رنگ عشق فراق
لنگ جاوے کولوں اکھاں بدل، نہ کرے دھیان اوہ

پھرے وانگ پروسیاں میریاں سدھراں وچ
دل توڑ دیوے، مکھ موڑ لوے، پر سمجھاں میرا مان اوہ

مہنگائی ایہہ مہنگائی

چور اچکا پردان اے اتھے
 مہنگائی دا سامان اے اتھے
 کلہاں نال جوان اے اتھے
 عقلاں باج سلطان اے اتھے
 کوئی نہ چنگے وی پچھان اے اتھے
 دولت پچھے ہر کوئی ہلکان اے اتھے

مہنگائی ایہہ مہنگائی

پائیاں	محبتاں	باہج	دلاں
پائیاں	شاہیاں	باہج	عقلاں
پائیاں	ودائیاں	باہج	پتراں
پائیاں	دوائیاں	باہج	چوٹھاں
پائیاں	سائیاں	باہج	عشتقاں

مہنگائی ایہہ مہنگائی

کھیل تماشا زندگی بن گئی
 غیرت گئی ہر شے شرمندگی بن گئی
 زندگی اتھے درندگی بن گئی
 دکھاوا اتھے بندگی بن گئی
 آٹا نہ کھنڈ ہر شے دی تنگی بن گئی

مہنگائی ایہہ مہنگائی

نہ آتا، نہ کھنڈ، تے ہن کتھے جائیے
 کھنڈ گھویو دی پُوری ہن کتھے کھائیے
 مہنگائی نوں ہن کسراں مار مکائیے
 غریباں دیاں مشکلاں ہن کسراں گھٹائیے
 مکا نفرتاں تے ولاں وچ محبتاں کسراں ودائیے

مہنگائی ایہہ مہنگائی

مہنگائی، مہنگائی ایہہ مہنگائی ایہہ
 گھر گھر آگ لائی ایہہ آگ لائی ایہہ
 مہنگائی، مہنگائی ایہہ مہنگائی ایہہ
 مہنگائی ایہہ مہنگائی

مٹھیاں درداں

تیریاں اکھیاں نیں دل وچ اگاں لا دتیاں
دل دی اُجھڑی بستی وچ مٹھیاں درداں جگا دتیاں

پہلاں سوندیاں سن اکھیاں، دل اپنے سُخیاں وچ
ایس دل وچ دُھونیاں پیار والیاں رُما دتیاں

تواڈے سوہنے حُسن نیں کئی پواڑے پائے نیں
ہر پاسے اگاں لائیاں کئی سُتیاں روحاں تڑفا دتیاں

تُسی ساڈے نال ناثر دے نہ پیار سنہوڑا کلدے اوہ

تواڈیاں اڈیکاں وچ اساں اکھیاں راہیں وچھا دتیاں

تُسی ہس دیاں گل وساروتی، پرانے یارانے بھلا دتے

پی کوڑے گھٹ زہر دے اپنیاں گلاں ویاہ دتیاں

آج دی ہیر

آج دی ہیر بڑی تیز، چلتر، شوخی تے سیانی اے
مطلب دی پکی اے، لگے عمروں ایہہ ایانی اے

عیشاں کر دی، مجیں گائیں اے نہیں چار دی بے
چنگے بھلے دانے نوں، اے نہیں وچار دی بے

بازاراں وچ پھرے، جنگل بیلے ایدی تھاں نہیں
رانجھے دی نہیں بن دی، بیندی ایدی چھاں نہیں

ایدھر مینوں ڈنگے، اودھر اُوہنوں چارے
تخفے سب کولوں لئے، دل سب نوں ہارے

دل دیاں فوٹو سٹیٹ کا پیاں نے کرایاں اس نے
اک مکھڑے تے کئی شکلاں چڑایاں اس نے

کوئی شے اصل نہیں اکھاں ایڈیاں شرم نہ حیا ہے
کنٹکٹ لینز لاوے پلکاں جا پانی دارنگ سیاہ ہے

بن بن ماڈل بیندی اے، اچیاں شانناں نے
اناؤ نسر تے ایکٹریس بن دیاں اڑاناں نے

اڈیاں لگن نازمین تے اچیاں ہیلاں اے پاوے
تھلے پیرنا لگن، چڑن جہازاں دلایاں اے پاوے

اماں نوں بھین چھدی، نہ اے نوں چاندی اے
عزتاں شرماں نوں مٹی گٹے وچ رلانڈی اے

پھرے گھلی، کوئی کید وایدھا راہ بھیں جے ڈک دا
اکھاں پھاڑ فیہناں ہوئی نوں زمانہ جے تگ دا

چال نہیں سنبھالی جاندى اڄ دى اے ہیر بے
تیزیاں پھرتیاں بہتیریاں، لگدى اے تیر بے

انارکلى، باڑے، كدى موتى بازار وچ لبدى بے
دوچار سدى گل نہیں ایہہ پنچ لکھ وچ سجدى بے

عشق دى ہن چو کھا مہنگا ہو گیا اے، داکمال اے
رانجھا کیہہ کرے ڈاڈھا تنگ بچٹ دا حال اے

فرمائشاں لکھ، سمجھ نہیں لگدى، دل دى دلگیر اے
میں نہیں چل سکا ايارو، اوکھی عشق دى لکیر اے

اڄ دى ہیر بڑى تیز، چلتر، شوخى تے سیانى اے
عشق توں توبہ، پر ڈاڈھی اڄ ہیر دى جوانى اے

لہو دا رنگ

وکیھو ہر پاسے ویکھو لہو دا رنگ کالا اے اتھے
جاناں دی قدر نہ کوئی لہو دا رنگ کالا اے اتھے

آپو دھاپی پئی اے، چادر چٹی نہ رہی اے اتھے
جنت نظر نہ آوے، ہر پاسے دوزخ دا ابالا اے اتھے

ماردھاڑ، چوری چکاری دا راج اے اتھے
ہون تما کے بھاں، عزتاں نوں دیس نکالا اے اتھے

ڈر دے مردے سارے، موتاں ڈیرے لائے اتھے
چور اچکا پردان، کالیاں شکلاں دا اُجالا اے اتھے

نواں تماشہ

وگھو دکھ نیں ساڈے کرتب اساں نواں تماشہ لا دتا
اگاں بال کے چار چوہیرے اسہاں ہر پاسے مو اتا لا دتا

یو وے گا کوئی نہ امن چین نال اتھے گئے زمانے پرانے
اسیں ہر پاسے لوتیاں لا دتیاں ہر تھاں وکھرا پوڑا پا دتا

رمزاں کھول دتیاں، حقان انوکھیاں دیاں، نویاں دیاں
اسیں نویاں چالاں چل دتیاں، رن خصم نوں فیر لڑا دتا

عشق محبت دے ویلے لنگ گئے، گھیاں شانناں ترنجاناں
اسیں گھراں وچ پائیاں ونڈیاں، بھرانوں بھرانال لڑا دتا

دائرے ٹٹ گئے، پیار ٹک گئے، وقاں راہ نُھل گئے
ہر گھر نوں سینما بنا دتا، کنجر خانہ ہر گھر اپڑا دتا

نہ بھین دیاں گے یاراں سبناں نوں اکٹھیاں مجلساں وچ
پن توڑ سدھراں پیاراں نوں اساں سیاسی کھیل رُچا دتا

کٹھے کر باندر، رچھ، شینہہ، سنسار تے سنڈے
لیاندے مداری چنگے چنگے، اساں اک نواں میلہ لا دتا

لڑن سارے ہر پاسے اتھے، اُچا ناں مال مراداں دا
ودھ اگے اساں سمندر پیار والے وچ ڈاہڈاز ہر ملا دتا

ہن کوئی نہ کھلوسی اپنے قولوں قراراں تے پیراں تے
سٹ ڈالر، پونڈ، تے روپے، اساں اک نواں چکر چلا دتا

اساں نرسریاں لادتیاں عشق محبتاں دیاں ہر پاسے
ہُن نہیں زمانہ دھونیاں دا، اساں وڈا مچ سُخا دتا

ایہہ دوراے نویاں نظریاں، خیالاں تے نویاں روشنیاں دا
اسیں گرو نویلوے آں، اساں شیرتے بکری نوں لڑا دتا

چلے کھیڑا ہُن لاڈ پیار بھناں تے معشوقاں والے
تو لن لگ پئے پیار نال دولتاں ہراک اکاؤنٹ کھلوا دتا

تسیں لہدے خلوص وچ محبتاں پیاراں دے
لہوسفید ہو یا، دودھ نور رب دا، اساں اہدے وچ پانی پا دتا

ہُن ہیراں، سسیاں تے سوہنیاں نیں نوکریاں کر لیاں
اگ لادتی اساں بیلیاں نوں، دنگل عشق والا ہر تھاں لادتا

اکھاں دانور

رونق لگی دل وچ عشق والی، اکھاں دانور ہوئی
 روں روں وچ لگی اگ شخے، دلاں داسرور ہوئی

جہاں پڑھے سبق عشق، وچ عشق فنا ہوئے
 چالے، رمزراں اوہناں دیاں دنیا دا دستور ہوئی

جہاں لایاں لواں نال تیرے، آزاد ہوئے
 درشن ونہے رات تیرے ہر شے کوہ طور ہوئی

دل لان جھیرے، رہن نال صدق نتیاں
 رانجھے صدق کیتا نال عشق گل اوہدی مشہور ہوئی

کہندے مہل مہل لگن نیویاں ٹاہنیاں نوں
 منڈھی ٹٹ جاندی اچی نال جیہوی غرور ہوئی

ٹھنڈیاں ہواواں دے ہوکے

میری دھرتی دیاں ٹھنڈیاں ہواواں روندیاں ہوکے لیندیاں میں
آکے کول گناں دے، ایہہ ہولی جئی کجھ کہندیاں نیں

ہنیریاں ٹھل گھیاں، راواں ٹھل گھیاں، ہن کتھے جائیے
اسیں دیں چوں پردیسی ہوئے، اکھیں غم سہندیاں نیں

ایتھے گھراں دیاں کنداں چور ہوئیاں، سنھاں لگ گھیاں
منزلاں سدھراں قدران والیاں وانگ ریت ڈھیندیاں نیں

ایتھے باغاں وچ ناں ٹھل کھردے پیلیاں وچ وا وریلے
مکے مان تران بھائی چارے، گل گل تے چھنجاں پیندیاں نیں

دِنہے لُٹ لیندے، مال گھٹ لیندے، ڈاہڈے ظلم کماون
لنڈیاں بچیاں موجاں کرن، رُوپاں والیاں روندیاں نیں

رنگ بدل گئے لہو والے، یاریاں ہوياں خواریاں نیں
پھٹ لگے لکھ ہزار فیروی ساڈیاں زباناں بندر ہندیاں نیں

ایتھے لکھیاں زباناں ہواواں نوں، رون ہو کے لے لے کے
اڈیکاں لاشنڈیاں ہواواں، جدوں دیس پیڑاں پنیدیاں نیں

ہونی

اوہ اٹھدیاں بہندیاں
اُچے تے من موہنے خواب
ویکھدی سی،

پراہدے دل وچ اک ہو کہ تے ڈری
ایہہ کیہ تے کاہدا ہو کہ سی
اوہنوں کجھ سمجھ نہیں آوندی سی
کجھ نہیں سی رسدا
ہولی ہولی ہُن اوہنوں اپنے دل وچ
کجھ انہونے تے نویں نویں خیال آوندے سن

ہن اوہ اک الہڑ گروی سی

اوہدے انگ انگ وچوں جوانی ڈلکاں پئی ماردی سی

اوہدے خواب کجھ ہو ر اچے ہو گئے سن

اوہدا ہتھ پھڑ کے چمدے کہندے سن

فیر اوہ ہو روی شرماجاندی سی

کیوں جے ہن اوہ پنڈ دی اک الہڑ میاری سی

پر اک دن اوہدے خواب تڑک کر کے ٹٹ گئے

اوہنوں اوہدے اک انڈر میٹرک مسیر نال ویاندا فیصلہ سنایا گیا

اوہدی دنیا گھپ ہنیر ہو گئی

سارے خواب تے خیال اُجھڑ گئے

اوہدی ساری سکول تے کالج دی تعلیم اوہدے لئی کجھ نہ کر سکی

اوہ اک مشرقی گروی سی

تے سر جھکان توں ودھ ہو ر کوئی چارہ وی نہیں سی

ایس طراں اوہدے ارماناں دالہو ہو گیا،

آخر ہونی ہوگی،

شاید ایہہ ای اوہدی قسمت سی،

ایہہ ای ہونی سی..... ہونی.....

ہونی ہو کے رہندی اے..... ہونی.....

چوڑا پا کے شرمائی

رنگلا چوڑا پا کے اوہ جے آئی
اکھیاں پھیر کے اوہ جے شرمائی

جدوں دیکھے اکھیاں اوہدیاں تیر چلان
سوہنیاں بکلاں اوہنے سُرخئی جے لائی

وال اوہدے وانگ کالیاں ناگاں
چال اوہدی متوالی نے تھڑتھلی جے پائی

اٹھدیاں بہندیاں آوندیاں جانڈیاں
اداواں تے نخریاں اک پائی جے دوہائی

اکھیاں دے وچ وتے کھڑ کھڑ ہتے
کیویں جھلاں اک پل دی جے جدائی

رہا تیرے کولوں اکو یار میں سی منگیا
کبھڑی میں منگ لئی سی تیری جے خدائی

ہیلے دیاں کلیاں تے پھل

ہیلیاں وچ بہاراں آئیاں
 خوشیاں نال ہواواں مہرکائیاں
 رنگ برنگے پھل کھڑے نیں
 جیویں ہیلیاں وچ رنگدار چادران وچھائیاں نیں
 چاراں پاسے
 جدھر دیکھاں، حدوں اگے
 رنگے پھلاں کلیاں نیں پیلاں پائیاں
 ایہہ ہیلیاں دیاں کواریاں کلیاں
 ایہہ ہیلیاں دے سوہنے تے من موہنے پھل
 کھڑے وچ بہاراں
 پرکے دیکھے!

ایہہ بیلے دیاں کواریاں کلیاں دی جوانی
کئے ویکھی!

کلی کھل گئی، سوہنا پھل بنی،

تے آخر وچ پتی پتی ہو کے ہوا دیاں ہلاریاں نال
دور تیکر کھل گئی!

ایسے طراں ایہہ جنگل دا پھل

آپے ای کھڑیا

ہواواں دے بلیاں تے بلیاں نیں ماریا اے۔

ایہہ وچاری جنگل بیلے دی کواری کلی!

ایہہ وچارا جنگل بیلے دا کوارہ پھل!

نا کوئی سدھر، نا کوئی ارمان !!!!!!!!!!!!!

روح اک بلدا دیوا

روح اک بلدا دیوا
 ہرپا سے ایڈیاں لاٹاں نیں
 چائن کرے چارچو فیرے
 روح اک بلدا دیوا اے

ایہہ دنیا دا گھپ ہنیرا

ایہہ جسہہ اک مریا ہو یا سریراے

جتھے روح اداں تے پریشان اے

لوواں ہونڈیاں نیں

جتھے

روح اک بلدا دیوا۔

دنیا دیاں رونقاں تے کماں کا جاں وچ

ساڈیاں تو اڈیاں ہنیریاں راتاں وچ

جدوں وی چان دی لوڑ ہووے

فیر

ساڈی

روح اک بلدا دیوا۔

اپنی روح وچ جھاتی پاؤ

اللہ سوہنے نوں اوتھے پاؤ

فیر روح دیاں روشنائیاں

چاراں پاسے، سجے کھجے
کدی ٹسی وی جھاتی پا کے ویکھو

اپنی روح وچ

روح اک بلدا دیو!!!

دل دا چائن

لاٹاں پھین چار چو فیرے، چائن تیرے رنگ دا سوایا ایہہ
چرے تیرے رُوپ سِروپ دے کئیڈا گوڑا رنگ جمایا ایہہ

ٹسیں ساڑ دے او بستیاں تے گلیاں دلاں دیاں
کئی رُل گئے، کئی بھل گئے، ہر پاسے وکھرا پواڑا پایا ایہہ

جوتناں پیار محسبناں جگا دتیاں، رنگ نویں بہاراں دے
ساہنو پا بھٹی عشق پکھا کے، انگ انگ نوں گرمایا ایہہ

وانگ پنچھیاں کوکدے بھرن کتے آوے ناچین تے قرار
جیہڑے قابو نا آوندے سن، توں باندریاں وانگ نچایا ایہہ

رانجھے پھرن چکھے ہیراں، وارث لیمدے بھاگ بھریاں
 جہاں دلاں دے کیتے سو دے اوہناں اپنا آپ تڑفایا ایہہ

ہوئیاں ہمیریاں راتاں چاننیاں، ونہے کجھ نا سجاوے
 چائن جہاں دلاں وچ عشق دا، اوہناں سب کجھ گواپا ایہہ

پھر دے زلدے وانگ فقیراں وچ گلیاں تے بازاراں
 چھڈ دنیا ہوے بے ناں، یارانہ اوہدے نال جہاں لایا ایہہ

پُھلاں نی خوشبو

رنگلیاں پتیاں پُھلاں دیاں پرکتھے گئی خوشبو
 ایتھے باغاں وچ بہاراں نیں پرکتھے گئی خوشبو
 سارا دن اکھٹے روئے، دل دیاں ناں کہیے
 رشتے ساڈے پکے پیڈے سن پرکتھے گئی خوشبو

سدھراں

پھلاں ورگیاں کوئل سدھراں میریاں
 موتیاں وانگوں چمکن، قدراں میریاں
 لوکیں نیہہ جاندے، اہناں دا مل
 سونے چاندی نالوں مہنگیاں نذراں میریاں

مِلن دی رات

چن دی چائی دا چٹا چائن میں پایا
تیرے مکھڑے میں وکھرا جلوہ میں دکھایا

میرے ہتھاں دے وچ چاندنی مکھ تیرا سی
روح پھڑک گئی دل وچ دیوا عشق میں جگایا

تیرے حُسن دی گرمی تے پنڈے دی نرمی نہیں
سانواں دی ہنیری نہیں پامہڑول میں مچایا

اپنا آپ تے اگے وس وچ نہیں سی
اتوں بانسری دی ٹوک نال اک ظلم میں ڈھایا

نا تھوفا ساہنوں نا کر نخرے ہور ہُن سو پئے
 بڑی دوروں تیرا مہینوال ایتھے میں آیا

مدتاں یاد رہوے گی ہُن چاننی رات ایہہ
 دل نال دل ملے نیں تے تچا وصال میں پایا

چکور وانگوں تھوفا کے رات میں گزاری سی
 ایہہ اک سُخنا سی کیہ میں کھویاتے کیہ میں پایا

پنجابن ٹیاریاں تانگھاں

دل نوں کھیڈے لاون لئی وسایا شہر خیالاں دا
ساڈے یار جن آونا، رنگ کھلاریا استقبالاں دا

اکھیاں وچ اوہ وسدا اے، کدی غصے کدی ہسدا اے
جنڈری ماہی دے ناں کیتی اوہ مالک ساڈے حالاں دا

اسیں اوہدے ہو گئے آں ہن ہور کیہہ پچھدے اوہ
ساریاں گلاں اکو جواب دتا کیہہ فائدہ ہور سوالاں دا

میرا ماہی گھبرو جوان چھیل چھبیل اکھیں ڈورے نیں
میں کیہہ سمجھاں لوکاں نوں، مینوں اللہ تحفہ دتا جمالاں دا

تگ دی نت رہواواں، نہیں راتیں چڑھ چھتے تے
ماہی وے ہن مڑ وطنان نوں بہیرا وچھوڑا سالاں دا

سارے پنڈ وچ ٹھم پہہ گئی میری الہڑ جوانی دی
روپ نہ تھمیاں جاوے، رولا پہہ گیا ٹیاریاں چالاں دا

ترنجناں جدوں بہندی، جدوں گاندی وچ کڑمائیاں اے
گدے وچ نچ دی جدوں پوے شور ایدیاں دھالاں دا

ماہی میں ہن تھک گئی آں راہ تک تک تیرے وے
بڑی توں کمائی کر لئی گھر آجا میں نا پوچھاں تیرے مالاں دا

آسرے

آسریاں تے جینا کم نہیں عزتاں شانناں والیاں دا
جھک دے جینا، کم نہیں اُچیاں اُٹھاناں والیاں دا

دل وچ نہ گڑھدے نہیں، ہوراں تے ناسر دے نہیں
گجھا عشق کرنا، ایہہ کم نہیں سچیاں ارماناں والیاں دا

چدھر جان میدان مار وکھاندے اپنے زوراں نال
لوکاں مارے شکار کھانا ایہہ کم نہیں تیر کماناں والیاں دا

رج کے واہنا تے دے کھانا، عزتاں نوں ودھانا
اُچے بر کر کے جینا ایہہ کم کھیتاں کھلیاناں والیاں دا

در در دے نوکر ہونا، سو دے کرنا نام ناموساں دے
تھاں تھاں ڈگ پینا ایہہ کم نہیں اچیاں مکاناں والیاں دا

اوہ ونگھارن وچ میداناں، اوہ ڈنگدے نہیں مہرباناں
لاکے نبھانا سنگ سنگیاں ایہہ کم اے بہتے ماناں والیاں دا

اہناں جوہاں وچ جیون وانگ شہیدیاں، ہارنا من
لو لاکے چھڈ جانا، ایہہ کم نہیں سچیاں گماناں والیاں دا

دل دتھے دے دیندے نال وفا، نامرد امرتگدے ہوراں
ٹھوٹھاں سو دے وپچنا ایہہ کم نہیں اچیاں دکاناں والیاں دا

پھل تے خوشبو

پھل این توں تے خوشبو این توں

پھل تے خوشبو سدا

اکٹھے رہندے نیں

پھل توں خوشبو دکھ نہیں ہوسکدی

پھل کھلر جائے تے

خوشبو وی ایدھے نال

ہر پاسے کھلر جاندی اے

تے ہواواں دا

سنگ کر لیندی اے

ہوا بن جاندی اے

خوشبو اک سوہنا تے مہکدا اہو یا احساس ہوندا اے

جیہڑا اک تازگی دی علامت اے

پھل سک کے وی پھل ای رہندا اے

پر خوشبو کھلر کے ہواواں دی

روح وچ چلی جاندی اے

پھل تے خوشبو دا عشق پیار وارشتہ اے

دوویں نال نال رہندے

تے نال نال ای مرکھپ جاندے نیں

پر اپنا اک انوکھاتے اولڈا احساس چکھے جھڈ جاندے نیں

اک لمے ویلے تک

کدے کدے ہمیشہ ہمیشہ لئی

جدوں ایہہ پیار محبت والے پھل ہون

تے

پھر ویلے دنیاں ظالم ہواواں دے چڑھاوے چڑھ جان۔

بہاراں آئیاں

ڑتاں آئیاں ملن گلیاں کھلن دیاں، باغیں بہاراں آئیاں نیں
مٹیاراں ککلیاں وچ ترنجناں تے موراں پیلاں پائیاں نیں

دِلاں والیاں دِلاں دیاں من لیاں، سیاں کیجے ہار سنگار
بدل ورن چھم چھم، وڈیاں گھٹاواں کالیاں چھائیاں نیں

رہیا کوئی نہ عاشق نامراد ایتھے، ساریاں موجاں لیاں
ترسدے رہ گئے، ترفدے رہ اوہ جہاں نہ آشنائیاں نیں

کچھ پھس گئے اولڑے پنڈیاں وچ، دلگیر ہوے
یاریاں اوہناں دیاں کتے، سائیاں کتے، تے کتے ودائیاں نیں

اک بیٹھے ویوا دل والا بال اتھے، راتاں لمیاں جھیل دے
کچھ روٹھڑے یار مناندے، جہاں جوتاں دل والیاں جلائییاں نیں

اسیں رہ گئے اڈیکدے سدا وانگوں، تانگاں لائے بیٹھے
ساڈے یار، یار مار، وکھریاں اوہناں دیاں بے پروائیاں نیں

اسیں اچیاں شانناں والے آں، ڈھونیاں عشق رُمائیاں سن
اساں دل نوں رکھ کے بال ہتا، نویاں گلاں سنائیاں نیں

تانگھاں

حیاتی دے پینڈیاں وچ تانگھاں دیوے بالے نیں
اوکھیاں سوکھیاں راہواں تے پیریں پئے چھالے نیں

جھکڑ ہنیریاں جھلداں نیں مشکلاں چار چوہیرے
بجھدے جان تارے ہر پاسے بدل کالے کالے نیں

یاراں سجناں مکھ موڑ لئے دل دے جانی بھل گئے
ریجھاں نال سجائے سُننے میں ہنجاواں وچ زلالے نیں

عشق دی بازمی اسیں ہارے، غیراں موجاں لٹیاں
دل دے جانیاں ویر کمائے، ساریاں منہ سجالے نیں

رنگ برنگیاں پوشاکاں پا کے، خوشبوواں لا کے
 اوہ پھرن آسے پاسے جہیزے جن ویکھے بھالے نیں

گنی سنیے، اکھین ویکھے، ولس پین تراٹاں
 کجھ نہ بولے، کجھ نا کہئے، منہ ساڈے تے تالے نیں

دلاں اندر ہنیرے

شکلاں چو پڑیاں دل لبھاون والیاں، پر دلاں اندر ہنیرے
ہنیریاں وچ گواچے سارے پتا نہیں جن مہتر کھیرے کھیرے

اتھے گھپ ہنیرے پئے نے کجھ نہیں سجد اگے جان لئی
ویری مار دے شوکاں کالے ناگاں وانگ اتھے چار چو فیرے

کجھ پھر دے وانگ بھرو پیاں بھیس وٹاکے، کدا اعتبار کراں
لسیاں تئیاں دوپہر چھاواں لکراں، ہن جاواں کدے ویرے

اتھے عزتاں لٹ لیندے کر مٹھیاں سوہنیاں گلاں پیار دیاں
پھنیر سب پھناں کھلا رکھوتے نیں آلے دوالے تیرے میرے

آج ٹیاراں چلن چلاکیاں ملوک جہاں سریر، دلاں اندر ہنیرے
کئی کئی یار ماندیاں دلاں دیاں چور، کھیرا عشق داراگ چھیڑے

اتھے انہیاں پے گھیاں، جھلیاں ہنیریاں لال تے کالیاں نیں
دل دے گھریاں منہ ولے، ہر پاسے ٹھویں پھرن بہیرے

اتھے دنیاں پیار والی وچ وی اخیر ہوئی، مہیں بھروسا یاریاں دا
بیلیاں تے بازاراں ہیراں موجاں کردیاں، پر جان نال کھیڑے

ڈونگھیاں شاماں

ہر پاسے ہنیریاں ڈیرے لائے، ڈردا مارا دل کھیرائے
دل ڈرے، اکھ پھڑکے، رات ہنیری شوکراں پائے

اکلی جان اے میری، دل دا راز کوئی نا جانے
پھراں وچ بازاراں، میری پیر کوئی نا پچھانے

بچے ہنیرا، کبے ہنیرا، اگے ہنیرا، پچھے ہنیرا
جن ساتھی نھل گئے سارے، کرے ہن چائن کھیرا

آپو دھاپ دی دنیا ساری، ہر پاسے ہوئے ہنیرے
ڈونگھیاں شاماں، راتاں لمیاں، ہر پاسے جھگڑے جھیرے

حق سچ دیاں رمزاں پھوڑکے روواں کرلاواں
کھا کے دھو کے فریب، کراں اعتبار تے دل زخماواں

ات ہنیری جھل گئی اے ظلم والی ہر پاسے
سچ آکھن توں کھراون، بہیڑے نوں کوئی بہیڑا نا آکھے

پھوڑ لو، پھوڑ لو ہو گئی ساری، دنیا بنی اک خواری
رو لے پے گئے چارے پاسے، ظلم دے بنے سارے پیاری

چیکاں مارن، کرلاون، واعظ نصیحت کر دے سارے
ظالم سارے، جھوٹھے سارے، دلاں دے بھیدنا دسن سارے

سورج ڈبیاں عرصہ ہو یا، ڈونگھیاں شاماں، لمیاں راتاں
اپنی اپنی جی اتھے، کوئی نا کچھے کسے دیاں واٹاں

کنوں آکھاں؟

دل گیا، ایمان گیا، جان گئی، جہان گیا
 کاروبار گیا، سکون گیا، میرا سارا مان گیا
 گھر گیا، باہر گیا، میرا سارا سامان گیا

کنوں آکھاں؟

میری عزت، میری غیرت، میرا رنگ ترنگ
 میرے ساکھ، میری سانجھ، میرا سنگ
 ایدھر، اودھر، سارے پئی بھک ننگ

پر کنوں آکھاں؟

میں فریبی میں ای جھوٹھا، میں ای چور اچکا
 سب کچھ بدلایا، کر گئی تیزی مینوں ہٹکا بٹکا
 بھل گئے، چھڈ گئے سارے، کوئی نہیں اتھے سکا

فیر ہن کونوں آکھاں؟

پانی، بجلی، آٹا کوئی نہیں، کوئی نہیں امن امان
 دل دردی وی کوئی نہیں، کوئی نہیں میری جان
 مشکلات ڈیرے لائے کچھ ہمیں رہیا آسان

تے فیروی کونوں آکھاں؟

مراں، رواں، کوکاں تے کرلاواں
 کونوں گل اپنے دل والی سناواں
 سارے ویری، دل دا جانی کوئی نا پاواں

ہن دسو میں کونوں آکھاں؟

لمیاں گڈیاں، وڈے بنگلے آسے پاسے
 ترس نا کھان، ہسن سارے ظلم دے ہاسے
 ٹھنڈیاں چھاواں کتھے لبھاں، وچ تپ چما سے
 جن میں اتھے کنوں آکھاں؟

عزتاں غیرتاں کتھے پر اچیاں شانناں والے نہیں
 سب کجھ لٹیا، پر اج وی ایہہ رکھوالے نہیں
 گوڑے میک اپ وچ، پر نیت دے کالے نہیں
 گھرا میں اتھے کنوں آکھاں؟

جھوٹو جھوٹھ چتالیا اے، حق دا دیوالیہ اے
 وچ جواباں ساریاں، پر وڈا نشان سوالیہ اے
 ساریاں سوہنیاں وچوں حُسن دا دیوتا کالیا اے
 ساریاں جھوٹھیاں وچ میں سچا کنوں آکھاں؟

ساریاں دے خون سُرخ توں سفید ہوے
 آساں امیدیاں گئیاں، سارے نا امید ہوے
 نچن جھوٹھے آ بازار، سچ دے راکھے قید ہوے

ساریاں جھوٹھیاں وچ میں سچا کنوں آکھاں؟

میرا گھر، میرا دیس، میرا کجھ نا رہیا
 میرا دین، میرا ایمان، میرا سب کجھ گیا
 بے عقل مینوں عقل دین، ای وی میں سہیا

رہائیں میں کنوں آکھاں؟

چئن تے سورج

چئن تے سورج ساتھی وانگ یاراں نیں
دوہاں لیاندیاں کھڑدیاں بہاراں نیں
چئن تے سورج وانگ میرے یاراں نیں
ساتھ نا چھڈن، تھردے نال نال
کدے ناتھکن ایہہ، چلدے سالو سال نیں
لمیاں راواں ڈونگیاں شاماں ہنیرے چارے پاسے
اکو جئن ساتھ نبھاوے، دشمن سارے پاسے
بن جا چئن، کنے ہون گے تارے چارے پاسے
ساتھ نا چھڈن، تھردے نال نال
کدے ناتھکن ایہہ، چلدے سالو سال نیں

سورج چڑھیا چارے پاسے نورونور جہان ہویا
 کھڑے گے مہل ہر پاسے رنگاں دا ساماں ہویا
 ڈاڈے مشکل پتیڈے لگن منزل اک امتحاں ہویا
 ساتھ نا چھڈن، ٹرے نال نال
 کدے نا تھکن ایہہ، چلدے سالو سال نیں

اُج دادور، تے اُج دی کہانی

وکر اُج دور تے، انوکی اُج دی کہانی اے
گھرو لگدے پھرن، وچ بازاراں الھڑ جوانی اے

چلدے پھردے دھوکے نال فریباں نہیں
اُچے اُچے بنگلے بھرے نال آسیباں نہیں

لسیاں زباناں، پر اکھر قولوں خالی نہیں
خالی اکھاں نور توں، سڑکاں اتے سوالی نہیں

چور اچکے چوہدری تے غنڈی رن پروان ہوئی
 نسلاں کوئی نا پچھے اتھے، لنڈی گتی دربان ہوئی

لمیاں کاراں، ویہلیاں سرکاراں، ہر کوئی راج مانے
 لٹے کانے سیانے ہوئے، بدلے سب زمانے

پو جن چڑھدے سورج نوں، پیسہ دین ایمان اے
 رنگ برنگے ٹانگے لگے، لال گلابی شان اے

چڑھی جوانی، ہتھیں تیراں نال کمان اے
 عزتاں والے لگ کے رہن، غنڈہ گردی پچھان اے

اُلٹی بہہ گئی، گنگا اتھے، نویں خیالاں وا دور اے
 اگے بڑھیاں، پچھے بندے، ایہہ میرا تھن دوڑاے

توں نا جانے، میں نا جاناں، کوئی نا جانے
 گلی گلی وچ لنڈی نکھی شانان مانے

کم نا کاج، اُچھی چڑھتل، اج دی ایہہ کہانی اے
اُچی اڈھی، کپڑے گھٹ، اج دی ایہہ جوانی اے

گھر بیٹھا گھبرو بال ساہبدا، بیگم وچ بازاراں
بدلے لوے نونہہ سس کولوں، سٹار پلس دیاں بہاراں

توں وی چل پھر دنیا تے دیکھ انوکھے نظارے
وارث شاہ تے بکھے رُل گئے، پاپاں نال نے سارے

تُر دے پھر دے سائے لگدے دوروں ایہہ ہمسائے لگدے
کولوں دیکھوتے رن مرید، دوروں ایہہ ماں جائے لگدے

SMS تے عشق نیں کردے، بغیر آگ توں سڑدے
E-mail تے **Website** تے معوشقاں نوں لبھدے

ملن نا ملاقات آمنے سامنے، ایہہ موبائلاں دا کمال اے
تجے عاشق کوئی نا اتھے، مرزے صاحبان جہیا حال اے

ڈبل روٹی دے ڈائنگ دا زمانہ اے
 ہر گلی وچ شمع تے ہر کونے تے پروانہ اے

وکھرا آج دا دور تے، انوکھی آج دی کہانی اے
 گھبرو لکدے پھرن، وچ بازاراں اٹھڑ جوانی اے

گل مکاؤ، مٹی پاؤ

گل تے بڑی وڈی سی پر فیروی ایدے تے مٹی پاؤ
بھیرا کرتوت اے جھیرا چھڈو ہن تے دلوں بھلاؤ

بیچاں والیاں گلاں کیوں بے کر دے او
بیچاں نوں بٹھاؤ کول تے سارے فرق مٹاؤ

رنگ لہو دا اک، پر شکلاں وکھو وکھ ساریاں
نا جاشکلاں عقلاں تے، سارے رشتہ دل دا نبھاؤ

گلے شکوے، نا لڑیاں ہون گزارے سدا
چھڈو نفرتاں نوں، دھونی دل والی تنھاؤ

وارث شاہ نہیں حمدے روز روز
گلاں سنو اوہدیاں، تے دوجیاں نوں وی سناؤ

ہیراں تے دلگیراں، علامتاں تچیاں عشق دیاں نہیں
کر لو ایکا سارے، نسلاں کھیریاں دیاں مکاؤ

چڑھدا چن تے روشن رات ہوندی اے
چھڈو نفرتاں نوں، مجلساں پیار والیاں لاؤ

کھولو دلاں بہیریاں ہندیاں ڈونگھیاں رمزاں نہیں
حیاتی چھوٹی جئی اے، سنتاں محبتاں والیاں رچھاؤ

دنیا بندل گئی ساری، پکارنگ دھرتی والا دکھاؤ
بھل جاؤ رنجشاں پرانیاں نوں، گلے شکوے مکاؤ

پر دیسی

میں بھل دا اوہ ویلا جدوں توں پر دیسی دیس وچ ہويا
پچھان گئی، زبان گئی، عزت تے شان گئی، توں نارویا

دلاں دی دلداری گئی، جوانی دی ٹھاری گئی، دنیا ساری گئی
روشن خیالی دے ہنیرے وچ، اپنی جان پچھان نوں گویا

ٹاہلیاں تے پہلاں دی چھاواں، ٹھنڈیاں ہواواں گئیاں
رسم و رواج گئے، اصل سماج گئے، کجھ ناپایا سب کجھ کھوایا

تہمبند تے چادراں، چڈیاں تے ساون دے ہلارے گئے
بہیزا حال ویکھ مٹھلاں تے مٹھلوا ری دا، بدل چھم چھم رویا

چانجراں دی چھن چھن، سرواں دی بہار کتھے گئی
مٹھلاں تے ماڑیاں نوں، گھڑسواریاں نوں کیہہ ہويا

انبھاں دیاں انھیاں نوں، ترنجناں دیاں رونقاں نوں
چاننیاں راتاں، گھواں تے برساتاں نوں، تُو اے بھلایا

چناں تاریاں دی لوسی، لمیاں راتاں تے باتاں سن
لٹ لیا سب کجھ ویریاں نیں، تے ڈاہڈا ظلم کمایا

اے دیس نہیں میرا دیس، ہر شے نیں حلیا بدلایا
میں دیس۔ وچ پردیسی ہو یا، ایہہ ڈاہڈا ظلم اے ہو یا

اکلاپے دیاں گھڑیاں نوں، ہنجواں دیاں جھڑیاں نوں
اکھاں نیرونیر ہو یاں، اساں اک اک ہنجوڑیاں وچ پرویا

اوکھیاں منزلاں

پند لے تے منزلاں اوکھیاں اتھے

فُرُفُر ہو گئے

اسیں جھلے

منزلاں ہو ردور، ہو ردور ہوئیاں

میں ویکھاں آل دوالے کھول کھول اکھاں

جھاتی دل دی دنیا اندروی پالوؤ

تُسیں فُر دیاں فُر دیاں تھک جانا

منزلاں دورتوں دور ہوندیاں جان گئیاں

اک منزل ایہہ جیہڑی

دل دی دنیا دے اندر اے
 کدی تہیں جھاتی اپنے دل اندر وی پا کے ویکھو
 تہاں دے سارے مسئلے حل ہو جان گے
 اوکھیاں منزلاں خود چل کے
 تو اڈے ول اون کیہیاں!!!!

☆☆☆

غزل

تیری چھیل چھیلی جوانی اے، آفتاں میں نین تیرے
تیرے وکھری سب تو چال اے، بل کجھ تا کہن تیرے

پے فٹور میں جہان وچ، آفت تیری جوانی اے
پھڑو کر کر سٹیں، ڈھونگے پھٹ ہن عاشق سہن تیرے

روز بدنی رنگ برنگے کپڑے سُرخ تیری مثال اے نی
انگ انگ مٹکاویں توں کینویں ڈسے گریں بہن تیرے

اک ہیر پواڑے سوپائے، اتھے ہیراں دیاں ڈاراں میں
اتھے دنیا الٹ پلٹ ہوئی، ظلم ڈھاون نشیلے نین تیرے

وارث شاہ آکھدا اے کواریاں آفتاں نیں
 بل چپ تیرے اکھاں ساریاں گلاں تے راز کہن تیرے

اتھے دل دی دنیا اُلٹ گئی، اتھے نویں پواڑے پے گئے
 رناں منہ زور ہویاں، مرد ہوئے وانگ سیدے کھیڑے

چڑھدی جوانی پنجا بن دی

چڑھدی جوانی وانگ گلاباں حُسن مہتاب دا اے
اُچیاں لمیاں ٹیاراں اتھے اے حُسن پنجا بن دا اے

ایہہ نازک تے ملوک جنڈریاں دِن وانگ پریاں
سرماں نیناں ڈٹھا، گلاں وچ رنگ گلاب دا اے

وال کھولن تے ہون ہنیرے وانگ کالے بدلاں نیں
ایہہ مست تشلیاں اکھیاں وچ نشہ شراب دا اے

ہرنیاں وانگ پھرن وچ باراں تے گلزاراں
رنگ وکھو وکھو سب دے، وکھرا رنگ ہر شباب دا اے

شکار کرن نال مست نشیلیاں اکھیاں دے
چڑھتل ویکھو ذرا نہیں پیمانہ کوئی حد حساب دا اے

سیجاں مانن اوہ جہاں دل دیاں مرضیاں کر لیاں
ترسن اکھیاں اوہناں دیاں جہاں ڈر جواب دا اے

ٹٹ لے سدھراں مست جوانی دیاں توں
راضی رکھناں دلاں دے جانیاں کم اک ثواب دا اے

جاؤ ٹٹ لوو ترنجناں نوں، اے جوانی فیرنا اوئی اے
اکھاں شکاری دل، مکھ ہو یا سامنے جناب دا اے

ست رنگیاں تتلیاں

آئی بہار سارے پاسے ست رنگیاں باغاں وچ تتلیاں
ایہہ پھلاں وچ رہندیاں تے ٹھنڈیاں ہواواں وچ نکلیاں

کالیاں گھٹاواں وچ اڈدیاں، ساواں وچ وسدیاں
پان گلیاں، مھلیاں، مھلاں تے ماڑیاں وچ ککلیاں

لگیاں تے چیدیاں، سوہنیاں تے پھیدیاں الہڑٹیاں نیں
اکھاں مٹکاوندیاں، دلاں نوں ستاوندیاں، دل وچ پھسلیاں

دلاں دے شکار کرن، عاشقاں نوں خوار کرن، نخرے ہزار کرن
دوڑیاں پھرن بازارں، جیویں ہرنیاں باراں وچ نکلیاں

قول تے قرار، حیلے تے فریب، گلاں نا کرن وچلیاں
اڈویاں پھرن کدے ایدھر کدے اودھر، باغاں وچ تتلیاں

نازک بہتیریاں، جھلڈیاں ہنیریاں، تے گھسن گھیریاں نیں
فیشناں دیاں ماریاں اُچے نخرے نیں، ایہہ راہواں وچ تتلیاں

غزل

تیرے تے میرے عشق دے چرچے، لوک آکھن شیدائی نیں
 تمہاں پین کیماں سارے جہان وچ کہے ساری خدائی نیں

اٹھن دھواں ول آسماناں اگ دل وچ لگی ہوئی دے
 انوکھیاں کرن گلاں اساں اک وکھری دھونی عشق رُمائی نیں

نُھل جان گے لوک قصے ہیر رانجھڑے والے
 ڈاہڈی کہانی عشق معشوق والی اسیں وکھری اک سنائی نیں

ڈکرے ڈکرے ہون دل دے پیڑاں ڈونگیاں ایدھیاں
 پیڑاں ہون لوں لوں دے وچ پر ڈاہڈی پیر جدائی نیں

روندے رہن سدا جہاں عشق دے سو دے کر لے نیں
 کدے نہیں ٹھدی یاری جھیروی اگ عشق دے وچ پکائی نیں

کوکاں مارن وچ جنگل بیلیاں، رُلدے پھرن بازاراں
 کردا عشق کھجبل خراب، سارے سریں مٹی ایس نے پائی نیں

ہوندے وانگ فقیراں سادھواں، منگن عشق دا ایہہ خیر نیں
 اساں بن وارث وقت اپنے، نویں گل عشق والی سنائی نیں

عشق دی ریت

تسیں ہیراں، اسیں رانجھے، اساں عشق دی ریت نبھاوتی
تواڈی عقل وڈی، ساڈا دل وڈا، اساں بازی جان دی لاوتی

تسیں مندے رسماں رواجان نوں، اصول تے قانون سارے
اسیں دل دے رستے پے گئے، اساں عشق دی گل ویاہ دتی

تسیں کردے رہے صلاحاں مشورے نال ساریاں دے
اساں ٹوٹ اکھاں عشق چناں وچ چھال لا دتی

عقلاں والے کرن جوڑ توڑ سارے نال دلیلاں
اسیں منے قولان قراراں نوں، اسیں اپنی گل نبھا دتی

لٹن والیاں موجاں لٹ لیاں، ریاں لا لیاں
اسیں عاشق پکے سچے تیرے، اساں عشق دی مجلس سجا دتی

اتھے ویریاں ویر کما لئے، دودھاں وچ زہر ملا لئے
اساں عشق ریٹ لکھوادتی، پرقاضی وقت ناکے نوں سزا دتی

اسیں رکھدے رہے مان بجاں تے بیلیاں دے
اوہناں دیاں خود غرضیاں نہیں ساڈی ساری لج گوا دتی

اسیں مان کریندے تے ریتاں پالدے آں
اساں ساریاں گلاں دی اکو گل اصل والی مکا دتی

وساہ دے ڈنگ

نہیں مردے شینہہ جوان گھبرو نال سچیاں جدوں سنگ ہوے
میدان مار لیندے، لتاں توڑ دین، جدوں کھلی جنگ ہوے

نال کھلونا یاراں بچناں دے، جیویں منہ وچ دند نال دند ہوے
اوکھے راہ تے لے پنیڈے کرن جدا نگ نال انگ ہوے

بازیاں لاون جان والیاں قول سارن وچ میداناں
سینے جوڑ کھلو جانڈے بھاویں سامنے تیر تفنگ ہوے

ویلے لد گئے، یار بلی چھڈ گئے، مشکلاں آپیاں
یاریاں گھیاں نال زمانے، یار مارتے زہریلے ڈنگ ہوے

اُتوں کجھ، دلوں کجھ ہور، مارنا یاراں نوں نال وساواں
دھرو کردے سجناں بیلیاں ایہہ بے وسائیاں دے ڈنگ ہوے

شینہاں ورگیاں یاراں گھبرواں رول دیندے
لان نھیاں دیاں لتاں، بھاویں چرس تے بھاویں بھنگ ہوے

پلے بن لوو گل ایہہ ساڈی ڈونگھی تے چنگی تراں
جھیرا ماردا سجناں بے وسائیاں، اوہ لوکاں دا ننگ ہوے

عقلاں متاں والے زکھن اک اک پیر تول تول کے
جیہڑے رہندے وچ جداں، اوہ نہیں کدے ننگ ہوے

اوہ ناویکھن عیب یاراں دے، بھاویں لوکیں دین دوہائیاں
جہاں دے دل تے روجاں عشق والے رنگ وچ رنگ ہوے

نصلتاں نہیں بدلدیاں

مہیں باج نا بندے دودھ بولے، پڑھیاں لکھیاں نا بدلیاں نصلتاں نہیں
بچہ شینہہ دا رہندا شینہہ دا، اتھے بدلدیاں اصلیتاں نہیں

عشق کھیڈ نہیں جیہڑا کھیڈیے نال مہارتاں دے
عشق ہو جاندا اے دل والیاں نوں، ترسن جہاں کول دل دیاں دولتاں نہیں

وارث شاہ آکھے "دھی کھتری دی رہی کھتری دی"
دولتاں آوندیاں نا ویندیاں نہیں، پر بدلیاں کدے نصلتاں نہیں

ہار سنگار نا بنان حُسن والا، اکھاں مٹکا کے نا ہون عشق
 وارث آکھے "گھوڑے ہون ناہیں پُت لیلیاں دے" بدن نسلاں نہیں

اوہناں عشق پالے، رکھیاں لجاں اپنے عاشقاں دیاں
 چلدیاں پھر دیاں ہون فاحشا، اہناں دیاں دلاں وچ عشق خصلتاں نہیں

عشق دی ذات

کہندے رہے نیں پیر فقیر تے حکیم عقلاں والے سارے
عشق نا پچھے ذات، نا کوجیاں سوہنیاں شکلاں والے سارے

اے دل نوں دل نال گنڈ دیندا، لاوندا پکے جوڑا اے جی
پلاں وچ پند مکائے، جھیرے پندے نیں شکلاں والے سارے

بدلیاں رتاں، بدلے چال چلن، بدلے ہن عشق دے رواج نیں
بدلی چال معشوقاں سوہنے، رنگ وکھرے اصلاں والے سارے

ایہہ عشق ناں ہُن عشق رہیا، گلاں رہ گیاں فاندیاں دیاں
اکھیں رکھن کتے تے اکھیں لان کتے اے سوداگر مطلبان والے سارے

قول تے مان تران بدلے، رنگ خاندانیاں والے نہیں جاندے
نسل اصیل، اصیل ہوے، پکے پیر صرف ذات تے اصلاں والے سارے

مکھ موڑ لیندے، جدوں مطلب دل والے پالیندے
عشق پیار دیاں گلاں بھل جاندے، ایہہ وڈیاں گلاں والے سارے

اسیں عشق دی گل تے ذات نوں نا من دے ساں
جے عشق ہوے نال کوڑھ ذات، سڑن حال بے حالاں والے سارے

رکھ دل وچ پک کر کے، عشق زنانیاں عشق نہیں کجھ ہور ہوے
حیلے مکر تے دل سارے، ساتھ چھڈ جان، چلن سنگدلاں والے سارے

اَج عشق نا رشتہ دلاں والا، مایہ تے مال سارا
راہواں بدل لیندے، اکھاں پھیر لیندے، ایہہ یار تھملاں والے سارے

لاندے قلا بازیاں، مطلب کڈھ لیندے، وقت ویاہ لیندے
 ڈگ پیندے ڈونگھیاں گھڈیاں وچ، اُچیاں خیالاں والے سارے

اکو عشق ہے عشق اصیل جنہوں نہیں کہندے سارے
 دل لاما لک وڈے نال، ٹھنڈاں پے جان کیندے وصالاں والے سارے

زمانے دے رنگ

قحط پے گیا نچے یاراں سنکیاں دا
چارے پاسے راج اے بے ڈھنکیاں دا

زبانوں کنگھ ہویاں، اکھاں بچھ گیاں
زتاں بدل گیاں، نہیں ایہہ ویلا گلاں چنگیاں دا

ہویا لہو پانی، نہیں قدراں ماں پو جایاں
وگھو وگھ ہوے سارے، ایہہ زمانہ اے وٹھیاں دا

حق سچ سنے کوئی نائیں، عقلیں بن پئے
ایہہ کام اے لائی بجھائی دا، رزماں مندیاں دا

عزتان تے شرماں کتھے گھیاں
 چہاں لائی لوئی، اچا ناں اوہناں رنڈیاں دا

اندریں وڑھ گئے نیں سارے گن ولیٹ کے
 کتھے گئے ترنجن، کون جانے چھاواں ٹھنڈیاں دا

ولیں چور بیٹھے، زبانیں کوڑھ پئے
 ایہہ ویلا نہیں گلاں کھریاں تکیاں دا

توڑن قول قرار سارے، رنگ بے رنگ ہوے
 نہیں فرق اتھے ویاہیاں تے منگیاں دا

اگ لگے زمانے دیاں رسماں تے ریتاں نوں
 بکاوشینواں ساریاں اتھے، ایہہ دور اے منڈیاں دا

عشق گھائے دا سودا

عشق ازلاں توں انوکھا رنگ لایا اے
سودا گھائے والا، نفع مولیٰ کسے نا کمایا اے

کسے دل روڑیا، کسے جان دی بازی لا دتی
کئی شملے مٹی وچ رُل گئے سب گچھ گویا اے

کئی بہہ رون، اکھوں لہو دے نیر بہاوندے
تچا عشق منصور کینا، جسے اپنا آپ کوہایا اے

عشق بہیڑا اے رناں اج دیاں دا
جہاں کوئی قول نا مول نبھایا اے

کونجاں وانگ لیہناں چالے، کتے بھن کتے اڈویاں
پینگاں جھولن کتے، رنگ عشق دا کتے چڑھایا اے

عشق ہو گیا کم پارٹ ٹائم سارا، کتھے دل کتھے اکھاں
روٹی کماؤنا مشکل ہو یا جیون دے چکراں ظلم کما یا اے

بنیا ونج پیار اے وکھرا، جدوں لالچاں نال ہوے
سوہنیاں، سسیاں تے ہیراں، گہنیاں نال تلوایا اے

روندے پھرن بیلیاں، ہوے کملے تے دگیر سارے
رانجھے کنیں پامندراں اک وکھرا روپ بنایا اے

چٹیاں چادراں تے داغ رنگے نا جان کدے
ساڈے دل اُتے ڈاہڈا داغ اے عشق نہیں جمایا اے

رہندے نال اوہناں دے ایس دنیا تے
جہاں اکو یار نال دل چا لایا اے

وارث شاہ ورگے بنے وارث ایس پنجاب دے
 اوہنے اک اپنا وکھرا ڈیرا عشق گرمایا اے

ہوے عشق بڑے، پر کسے ایہہ رنگ نا دکھایا اے
 پنجابی کرن مان ایدا، اک سوہنا دکھرا عشق داسنایا اے

وڈا بنگلہ تے لمی کار ہووے

دوڑاں لکیاں نیں وڈا بنگلہ تے لمی کار ہووے
لُغاں پائیے ہر پاسے، جے ساڈے کول کجھ اختیار ہووے

اوہ سئیں اٹھدے جھیڑے ہون ڈگے بیھڑے
جھیڑا یاراں ماراں تے ویلے دیاں ٹھوکر اں دا شکار ہووے

عزتاں ڈُب گئیاں، قدراں مُک گئیاں
جھیڑا ڈالراں، پونڈاں تے روپیاں دے سوار ہووے

سوہنیاں رُتاں لنگ گئیاں، شاماں پے گئیاں
چائن رات، دُھپاں دن دیاں، سب گرد غبار ہووے

جھپٹے جھیلے ودھ گئے، اسیں پھس گئے مشکلاں
گئے سوکھے ویلے، ہن دکھ درد ہزار ہووے

تیجاں کھوٹیاں ہوئیاں، لہھے کوئی نا گھرا کسے پاسے
روگ انوکھڑے چل پئے، پنا درواں سارے بیمار ہووے

اندروں کھوکھلے، دلوں کھوٹے، کم چورنیں سارے
ناؤ پکھن حلال حرام نوں، اکوکاروچ سارے سوار ہووے

ظلم دی ہنیری رات

کھلے بوہے ظلم والے، پئی ظلم دی ہنیری رات اتھے
عزتاں شانناں گھٹ کتیاں، ہوئی ظلم دی برسات اتھے

نہیں من دے قانوناں قاعدیاں نوں، ضابطیاں نوں
ہوے جدوں حاکم نکھڑوے، عیاش تے کم ذات اتھے

زل گئے اوہ لوک سارے جہاں کیتیاں گلاں حق دیاں
اچے ہوئے ناں اوناں دے، نویاں رمزیاں خرافات اتھے

لگدے پھر دے نہیں جھیروے لیندے ناں تو حیدی نہیں
گھرا جاڑتے بیلے ساڑدے شینہہ بیٹھے لاگھات اتھے

روز نکلدے نہیں جنازے رساں تے رواجاں دے
غنڈے، گماشتے تے رسہ گیر لے آئے ظلم دی برات اتھے

ہنیریاں ٹھلن، بارشاں وسن، ہر شے ہوئی تارتار
ڈگے رُکھاں تے گھبرواں دیاں کون لئے واٹ اتھے

جیلاں کھل کھیاں، دیواراں ٹٹ کھیاں، ہویاں انہونیاں
عزتاں تے لوکی رُل گئے، ہوئے اوکھے گزراوقات اتھے

نویاں رسماں، نویاں قدراں، بے قدری دیاں
پُٹ دتیاں نمیاں بدل دتے سارے خیالات اتھے

پرتوں چھڈنا امیدیاں چنگیاں نوں، چھیتی مک جائے گی
لمی ہنیری رات ظلماں والی، بنے گی وانگ مکافات اتھے

پیراں عشق دیاں

پیراں عشق دیاں نہیں جان دیاں بھاویں لکھ اپا کرے
 دل رسی کدی نا جان بھاویں پھوک ساڑ فنا کرے

عاشق کرن نویں پکھنڈ اتھے، توبہ کر دے نہیں
 لیک لان چلدے لیکھاں چنگا نہیں! ہناں خفا کرے

پھٹ عشق والے بھر دے نہیں، ہون روز ہرے
 دم عشق دا بھرن بھاویں جسم تے روح جدا کرے

غرہبی دی کند

غرہبی ذات نہیں میری میرا بھیس نہیں
تیرا حق گمبل سوہنیا، میرا مقدر کھیس نہیں

بدلے رُتے نین نال بدلدیاں وقماں دے
ہنا چھپر بھٹے، نامکے غرہبی نال محنتاں مشتتاں دے

چونہڑاں زمانے دیاں زخمی میری ذات کیتی
اہلکاں نال ناپینڈے مگن، لمی اے ہنیری رات کیتی

وگھو وگھ درجے بن گئے، اتھے پکے لیبل لاوتے
کھڑا کر کے آمنے سامنے اتھے نویں پواڑے پاوتے

بدلیاں نسلاں اتھے، ہوئے کئے کذات ذات کیسے
ذاتاں گوتاں بنائیاں اسماں بنائے نیں درجات کیسے

اسیں دلوں تو انوں وساریا، اچیاں کنداں اُساں دتیاں
اسیں بھلے قول قرار پیار، ساریاں گلاں وسار دتیاں

تُساں اچیاں شانناں، تو اڈے ہووے کون نیڑے
تو اڈا عشق مایا سرمایا، ساڈی ساڈی حیاتی بنا جھمڑے

تُساں اچیاں کنداں نفرتاں دوریاں چڑھالیاں
تُساں وچ زمانے دے، وکھریاں چھنجاں پالیاں

رمزاں دل والیاں

ڈونگھیاں رمزاں دل والیاں، کدی لایاں ایہہ نا لگدا جے
اکھاں دیکھن لکھ ہزارنوں، سوہنا دل نوں کوئی اک لگدا جے

جتنے دل دیاں رمزاں چار ہون، نہیں کدے ایہہ مڑدا جے
عشق نہیں ہوندے سوچیاں سمجھیاں، دل آپوں کتے جدا جے

رکھو گل ایہہ پلے بن پکی، نہیں کوئی ایدھے وچ شک کوئی
جدوں چھڑ گیا، چھڑیا یار کدے نا لہدا جے

اکھاں کرن عشق درشن یار توں نا رحمیاں نہیں
لکھاں ہون دولتاں کول، پکھا دل کدے نا رحمدا جے

گجے عشق تے گجیاں رمزاں، وانگ میسداں ہون گجیاں
 جھیرا اورن والا ہوندا بدل جے، اوہ کدے ایناں نا گجدا جے

کوڑھ دلاں والا، وسدا کوڑھیاں کوچیاں شکلاں توں
 جے ناہون دلاں دے سودے، سہرا منکھڑے تے نا سجد جے

رہندے نال گھبرواں، شینہاں وارواں دے
 گھوٹیاں نیٹیاں تے بیہڑے قولوں، رہندا طعنہ جگدا جے

دلاں والے سودے سچے تے اُچے سدا توں رہے نیں
 رہناں نال دل والیاں دا، گلاں پرانیاں نال بلاوا اجدا جے

بڑے دیکھے، بڑے وڈیاں کلکیاں والے اتھے
 سارے لد گئے، عزتاں ذلتاں نال، رہنا نال سدا رب دا جے

اوہ ویلا دور نہیں

اوہ ویلا دور نہیں جدوں ایہہ کنداں نفرتاں والیاں ڈھین گھیاں
 اوہ ویلا دور نہیں جدوں دلاں دیاں نفرتاں جاہن گھیاں

گلی گلی تے پنڈ پنڈ وچ، ڈھوکاں تے جھوکاں وچ ساریاں
 جدوں یار بلی تے سکھیاں دل والیاں سچیاں گلاں کہن گھیاں

نکے وڈے، اُچے نیویں، بھکے ننگے تے دولتاں والے اتھے
 پیسے دی گرمائی، قوماں دی بڑائی باہجوں اکٹھیاں رہن گھیاں

اوکھے بھارے ویلے، خوشیاں تے سدھراں دے میلے
سارے یار تے ساریاں سکھیاں اکٹھے مل کے سہن گئیاں

اوہ ویلا دور نہیں جدوں ایہہ کنداں ڈھین گئیاں
اوہ ویلا دور نہیں جدوں ہر پاسے ساون وچ پزنگاں پھین گئیاں

جمہور داسویرا

ویڈا مک گیا، پانی سک گیا شرف مشرفاں دا، گلو وجھ گیا جمہور دا
ہن ہون گے وڈے ناں ساڈنے، سورج چڑھ گیا شعور جمہور دا

ماراں کھادیاں نیں، تپاں سیکیاں نیں، ہمتاں ناہاریاں نیں
نویں پینڈے سدھراں والے نیں مانگاں نال سندھور دا

من مانیاں ہن لد گھیاں، مکے دوز الیاں تلیاں دے
ہن ظہور عقل شعور ہویا، اچا ناں ہویا دستور دا

جنگاں بھج گھیاں، بانھواں ٹٹ گھیاں، مکے جھک گئے
زوراں نال غریباں نمائیاں دے ٹٹ گیا لگ غرور دا

لوکاں دس دتا، کیہہ ہوندیاں طاقتاں پرچی ووٹ دیاں
گھیرے تنگ، سنگ بے سنگ ہوئے، حال دیدنی سی حاکم مجبور دا

جھڑے نا سمجھن گل رمزاں والی، اصول والی دستور والی
شکلاں بے حال ہونیاں، لوکاں ویکھیا حشر ایس نور بے نور دا

کنداں ڈھا دتیاں، شاماں پادیتیاں، ہويا ہنیرا ای ہنیرا
آمر ٹر گیا، آمریت دا منہ مُڑ گیا، ویکھو مکھ جمہور دی خور دا

اسیں منگدے عزتاں سانجیاں جے، جتھے ہوئے ناں انصاف دا
اسیں تھکدے نہیں، اسیں ڈردے نہیں، ایہہ شیوہ اے قوم غیور دا

اسیں وپے آں، اسیں ماڑے آں، اسیں لڑدے آں
اسیں اکٹھے آں، اسیں دھاڑنیں وانگ شیراں ساڈا حوصلہ تیمور دا

ساڈیاں چندڑیاں رُل کھیاں، پرہن ساڈیاں اکھاں گھل کھیاں
اسیں ڈکنے نہیں ڈا کو چور عزتاں دے، اسیں لینا مزہ جمہور سُرور دا

ہاواں لگ جانڈیاں، بانھواں بھج جانڈیاں، نسدیاں کوئی ناراہ لہھے
ظلمو ہتھ کھج لوو، حق نون حق دیو، رب سوہنا ساتھی بے قصوردا

ہُن سمجھ جاؤ، ہُن ویکھ لوو، ہُن چل پوو وسدیاں راہواں تے
ایہہ ضداں تے من مرضیاں چھڈ دیو، اچا ناں کر دیو جمہوردا

راہداریاں دے پھل

جیدا دل کیجا اوہنے توڑ لیا، کسے کالر وچ سج لیا
ایہہ پھل نہیں راہداریاں دے، ہر اک دل پر چا لیا

کون اہناں دیاں قدراں جانے، کون شانناں نسلاں
جنہوں لوڑ پئی اوہنے سنگھ لیا کسے توڑ کے کم چلا لیا

کسے توڑ لیا، گھڑی روح تے دل نوں پر چا لیا
فیرسٹ پوئیں اُتے رکھ پیر تھلے اہنوں مسلا لیا

نا قدراں نہیں، نا سدھراں نہیں، نا مراداں
ایہہ بدقسمتاں سوہنیا رکھ دل کول دل نوں گرما لیا

ترسن اہناں دیاں اکھاں، خوشبوواں رُل گھیاں
رُل رُل کے پھیرے رُل گئے، اہناں اپنا اخیر پالیا

تسین ہووگے سوہنے، پر وانگ مہل راہداریاں
اڈیکوروزول دیاں جانیاں نوں، تہساں اپنا دل زخما لیا

تساں چھڈ باغ باغچے اپنیاں مجلساں لا لیاں
وانگ مہل راہداری، تساں اپنا آپ نظروں گرا لیا

نا اعتبار کریں

اہناں تے نا اعتبار کریں، ایہہ وساہ کے مار دے نہیں
 اہناں نال نا کھیڈ بازی عشق والی، اتھے چتے وی ہار دے نہیں

زخمو زخم کرن گے ایہہ تیرے دل دلیگر نوں وی
 ایہہ عشق وی پوڑی اُتے چاڑ کے تھلے دھکا چا مار دے نہیں

اہناں دیاں شکلاں سوہنیاں وانگ معصوماں بے تقصیراں
 پہلاں چڑھان پنگھاں عشق پیار دیاں، فیرو سار دے نہیں

سوہنیاں اکھاں گمن چار چوہیرے پر ڈیلے پتھر ہوے
 رینجاں نال کر دے قول تے قرار، فیرو دلوں و چار دے نہیں

ایہناں ہیراں، سوہنیاں تے سیاں نیں
 پُوں، مہینوال، رانجھے رول دتے، صدا فقیراں مار دے نیں

پلے بھن لے توں وی جے کجھ عقل ہے کول تیرے
 کہندے زناں پیاں راہیں تے ناقابل اعتبار دے نیں

اُجھڑے شہر

چل فیر مُڑ کے پنڈ اپنے اُجھڑ گیا شہراے سارا
کوئی نا چھانے اک دو بے نون، آیا قہراے سارا

رنگ برنگیاں لوواں وچ وی گھپ ہنیرا تھے
دل دا جانی کوئی ناملدا، سونجا ہو یا شہراے سارا

اپنے سارے ہوے پرانے، سنگی ساتھی ماں پو جائے
مایا چھے دوڑن سارے، فجر توں پچھلا پہراے سارا

بندیاں دے مُل پئے لگدے نیں، ہر شے وکاؤ ہوئی
سدھراں دے جنازے نکلے منڈی بنیا شہراے سارا

لوڑاں دیاں سدھراں

لوڑاں دے سارے رشتے ہوئے مطلقاں نال یاری ہوئی
ایس دنیا وچ دل لایا سی پر نہر تھاں کھجیل خواری ہوئی

بلاں اُتے سُرخیاں لایاں، اکھیں کجے پائے لٹن سانوں لئی
دلاں دیاں دنیا لٹ لین اداواں نال، ہر ہیر پیاری ہوئی

رنگاں دی ایہہ دنیا ساری، نہیں خوشبو ہن مہلاں وچ
سارے مہل وکھاؤ اتھے، نیلامی واسطے راضی مہل مہلواری ہوئی

جواہ خانہ بن گئی ایہہ دنیاں ساری، وڈے وڈے کھڈاری
ریت پیار وفا والی مک گئی کہانی، عشق محبت وانگ جواری ہوئی

چدھر ویکھو آپو دھاپی پئے گئی اے، ماں پتر چھڈ بہہ گئی
گھروں نکل بازاریں آئے کیہ مرد کیہ ناری، وانگ شکاری ہوئی

ہر شے دے بازار نیں لگدے، ہر مال بکاؤ ہو یا اتھے
کھیڈاں مکیاں سدھراں پیار دیاں، یاری وی کار باری ہوئی

لیکھ نصیباں دے

مِلدا ایس جہان وچ لکھیا نصیباں دا
جان والے ٹر جاندے، ناچلدا دارو طبیباں دا

مایا والیاں دنیا ٹٹ لئی، کر لئیاں مرضیاں
ہو کے بھر دے رہن، نہیں مِلدا لیکھ غریباں دا

بندھن عشق دے ٹٹ جاندے، یار ٹھٹ جاندے
رمزاں بدل جاندیاں جدوں چلدا زور رقیباں دا

اچیاں لمیاں کنداں ڈیہہ پندیاں دھڑم کر کے
جدوں جھل دی ہنیری عشق دی، چلے ناز ورنصیاں دا

وَن سَوَنے حیلے بہانے، لکھاں جتن کراں میں
لکھے لیکھ رب والے، نا چلے کوئی وس ترکیاں دا

پنچھی تے پردیسی اڈ جان دے شاماں ڈونگھیاں
گھرے کھوٹے دس پندے، رہے ساتھ چپیاں دا

اسپغول تے کچھ نا پھول

بد لے رنگ زمانے سارے دے توں بدیاں گنڈھاں کھول اتھے
سارے بولن اپنیاں بولیاں، توں اپنا بول بول اتھے

اکھیں ڈٹھا میئے سچ اتھے، سُنیاں سنائیاں چھڈ دیو
ویری پھر دے سجناں دے روپ وچ، کر پرکھ پرچول اتھے

کوئی کچھے اتھے ڈاہڈیاں نوں، کم کاڈھیاں نوں
عقلاں ہونڈیاں نال جاناں مالاں، سبھیاں تاں ہوئے مخول اتھے

ساکھ سجن چھڈ جان ماڑیاں نوں وچاریاں نوں
لنڈیاں بچیاں موجاں ماندیاں، بھکے تنکیاں دیندے رول اتھے

لوکیں کر دے آٹا آٹا اتھے، کھنڈ کھیر ایہہ قصے کہانیاں وچ
غریباں بھکیں روزے رکھے، نا لبھن ہن چول اتھے

رنگ بدن، اکھاں بدن، بدن دین رسماں رواج سارے
جھوٹے کینے راج کرن، کون نبھائے قرار قول اتھے

کر دے گلاں اپنیاں اپنیاں، نا سنن دلایاں دوجیاں دیاں
گھٹ تول دے کنڈے لادتے، چھڈا ہناں توں اپنا تول اتھے

دل لاؤندے پردلاں وچ کھوٹ ہوئے، کوئی رنگ نا سچا رنگ
چھڈ قصے کہانیاں، جھوٹیاں یاریاں نوں، تے عشق پھر دل اتھے

نیتاں کوڑھیاں نیں، ہمتاں تے جاناں تھوڑیاں نیں
جدوں ویکھاں کرتوتاں شیطاناں والیاں، پڑھ لا حول اتھے

توں اپنا گڑھ کڈھ لے، چھڈ گھنڈاں سوہنیاں نوں
چھڈ ڈسکوراگاں نوں، توں اپنے مٹھے راگ گناں وچ گھول اتھے

ہر کوئی نمبر دو اتھے، پیا قحط یاراں بیلیاں سچیاں دا
پھراں وچ بازاراں بھریاں، فیروی پھین دل نوں حول اتھے

اتھے اولڑے مان تے تران ہوسن، بدل جان بھیرے حال
چھنج پائے حق سچ دے ناں دی، و جا دل والا ڈھول اتھے

تگڑے لگن ہنیرے راہواں دے، ہوکے ساہواں دے
جان بچا، ساہ گھٹ، اکھیں ٹوٹ، اسپغول تے کجھ نا پھول اتھے

روگ غریبی والا

سختیں وہیں سو ہوندا زورا وراں تے ڈاہڈیاں دا
کوئی نا لوے واٹ غریباں دی، ساڈیاں توڈیاں دا

اندرواندر روگ لاوے دل نوں، بھید دل دا نا کھولدا اے
جاندا ساریاں وارداتاں تے حقیقتاں نوں پر نا بولدا اے

ڈاہڈے کرن ظلم تے پاون ہنیر غریب نمائیاں تے
مرنوں مرجائے دلوں ڈُب جائے ساراوکھت ایانیاں سیانیاں تے

کجھ جی جاندا کجھ گزارن حیاتی وِس گھولدیاں
ترسدیاں چند مکے گنڈاں ہتھاں دیاں مونہوں کھولدیاں

لنگے پراڈو تے پجارو مربعیاں والیاں دی ٹوڑاں اڈاندی
چکڑ چکڑ ہوئے عید والا گڑتا اک نواں حلیا بناؤندی

جھوٹھے بن جاندے سداجھیڑے سدا توں غریبی بیتھاندے نیں
جھیڑا بندے قول امیردا اوہنوں جانوں مار مکاؤندے نیں

گن رہوئے ناں کوئی غریب وچ اکو سہاگہ غریبی چلاوے
نکھٹو امیرحاکم تے افسر، غریب روئے تے رکشہ چلاوے

روز جیوندے روز مردے نیں، ہوکے بھردے نیں
اوہناں دی آن تے لاج کھوہ پئی، روز ڈبڈے تے تردے نیں

کچھ لٹ لیندے، کچھ لٹا دیندے منہ کدی نا کھولدے نیں
اکھاں روز بہاندیاں نیر ہنجو، اندرواندر رہن گھولدے نیں

پچھان

جگ توں وکھ پچھان اے میری
سب توں وکھ شان اے میری

میریاں راہواں میریاں اپنیاں
سب توں ودھ آن اے میری

نویاں راہواں دا راہی آں میں
ٹچیاں محسجاں والی جند جان اے میری

میریاں منزلاں چل کے آون کول میرے
میری منزل آپے پاسبان اے میری

دلاں دے روگ میں کیہہ پہچھانا
دل دی رانی جدوں مہربان اے میری

دنیا نوں میں نویاں راہواں دساں
ڈبیاں بیڑیاں نوں تارنا شان اے میری

اچیاں سوچاں تے خیالاں دی دنیا
سب توں وکھ دنیا جہان اے میری

تقدیراں دے ڈنگ

بھکے ننگے، دل دے چنگے انسان نہیں ایہہ
ہتھیں خالی، ہر ویلے سوالی پریشان نہیں ایہہ

رہا تیرے بوہتے منن والے تیرے تے قربان نہیں ایہہ
ترسن دنہے راتیں فیرویتیرے ناں شمالاں پان نہیں ایہہ

جہاں توں کرم کیجے، اوہ لوکاں دا مذاق بنان نہیں ایہہ
نال غریبی تیری وڈی دنیا وچ بے سروسامان نہیں ایہہ

جہاں تیرے کرم دیاں لہراں بھراں، کرن مان نہیں ایہہ
اوہناں ہتھوں بنے ایہہ عبرت دا نشان نہیں ایہہ

تینوں دین صدیاں توں کوکاں، ہوے پریشان نیں ایہہ
تیریاں رحمتاں تے کرم آزمان نیں ایہہ

غربت، بھکھ، بیماری، محرومی دے ڈنگے انسان نیں ایہہ
تیری خدائی وچ ایہہ کیہ انسان نیں ایہہ

ہُن سُن اہناں دی، لے واٹ، بنے بلاے جان نیں ایہہ
کتے ہو مایوس تیرا درنا چھڈ جان نیں ایہہ

ناساتھی، ناسنگی، ناسانجھ، نارکھن چکھان نیں ایہہ
تیری دنیا وچ تیرے انساناں کولوں لہولہان نیں ایہہ

اُچا سر کر کے چل

اُچا سر کر کے چل توں نیویں رہ ایتھے گزارہ نہیں
گچیاں کنداں دا کیہ بھروسی، ایہہ تے کوئی سہارا نہیں

دینیں راتیں توں ظلم ہمیر دی چکی وچ پس گئیوں
خالی گلاں حقوقاں تے جمہور والیاں کوئی کنارہ نہیں

ہتھ ودھا کے پھرتوں، لتاں ظالماں دیاں توڑ دیو
زوراں دا توڑ زور ایتھے بسہنے ظلم تے کوئی چارہ نہیں

نیویں رہ کے دکھ سہہ کے بھلے بہہ کے نا کجھ کہہ کے
ہونا سوالی دراں چورا چکیاں دے کوئی چنگا اشارہ نہیں

چھڈ لالچ نکلے نکلے، گل کر ضمیر والی گجھ کہہ توں وی
بن مالک اپنی شان آن دا، ایہہ بوجھ کوئی بھارا نہیں

ون سونے حیلے بہانیاں نال تینوں کر اتھے غلام لیا
ہتھ چک لے، سینہ چوڑا کر، ہن کوئی عذر گوارہ نہیں

جان شے اے آنی جانی، اُچے ناں کر اصول والے
ناں آناں ویاراں دے، قربانی قوم لئی کوئی خسارہ نہیں

کڈن سارے مطلب اپنے اپنے کوئی نہیں تیرا یار
اپنے کم نال کم رکھن، کسے نوں تیرا چم پیارا نہیں

کرن سیاہستاں ساریاں اپنے کم لئی، کاروبار لئی
جھوٹھے دین دلا سے تینوں، اتھے کوئی سچا سہارا نہیں

موجاں کرن اتھے پیساں تے ٹیکساں نال تیرے
بریاں خبراں سنان تینوں، چنگا تیرے لئی نظارہ نہیں

حل نکلدے نال عقلاں تے دلی خلوصاں نال
ملک ٹٹ پیسے مک جان، چنگا ہوندا ایہہ کھلارا نہیں

توں سرنواں کے کھلوتا ایں دراں دنیا دے شاہاں تے
مڑیں کھا چھتر پو لے، یاد رکھ اللہ جہیا کوئی دوارہ نہیں

اکھاں سجناں دیاں

جدوں جھاتی ماراں اکھاں سجناوچ ٹھنڈاں پیندیاں نیں
 مونہوں رہن اوہ چُپ، سب کچھ اکھاں کہندیاں نیں

انوکھیاں چکاں گلاں نال اشاریاں کرے، جے کوئی سمجھے
 کدے ہنجواں تے جادو بھریاں کدے دکھ سہندیاں نیں

روپ چڑھے چوکھا، رنگ سُرخ، بل گلاب ہون
 نشہ وانگ شراباں چھلکے، بھکاں دل دیاں لہندیاں نیں

دیوے جھٹکے دھون نوں، کھاوے کئی ول کمر پتلی اوہدی
 کالے ناگ وال نیں وال گھلن تے شاماں پیندیاں نیں

اکھاں شینہہ تے وانگ شیش ناگ چچکاں مارن
 کرے پھڑسورمیاں لاٹاں اگ نکلدیاں رہندیاں نیں

رہن روندے ساری حیاتی جیہڑے ڈنگ عشق وے ڈنگے
 دل ٹٹ جاندے، اکھاں فیروی نیرنا بہاندیاں نیں

پنچھی ساہواں والا

توں پنچھی وانگ اڈدیاں ڈگ پیناں، ساہواں مک جانا
ڈونگھے کڈتوں بھاویں کھوہ، اہناں پانیاں اک دن مک جانا

لمیاں تانگاں سدھراں اپنے دل وچ رکھناں ایں
تینوں کسے مہیں پچھنا اے، اہناں ساہواں اک دن مک جانا

بھرلے جہیاں اڈاریاں بھر سکناں ایں، گھلیاں ہواواں وچ
میلے رہنے دنیا جہان دے پر تیرے ساہواں اک دن مک جانا

لمے ساہ تے واٹاں تیریاں نیں، کدے چڑھ آسمانی جاویں
 اچیاں گڈیاں سدانا چڑھن، ڈور ساہ والی اک دن مک جانا

سُخنے چھیل چھیلے ویکھنا ایں، دل اچیاں چھالاں ماردا اے
 سوہنے سُخنے ٹٹ جانے، لوواں اکھاں نیں اک دن مک جانا

کھیڈ مقدر اں دی

چالے چلدا ایہہ زمانہ سارا پروڈے کھیڈ مقدر اں دے
کئی رُل تے کئی بھل جانڈے، قتل کئی سدھراں دے

اسیں اپنا راگ سنا دتا، کوئی سنے نا سنے ایس نوں
اوہ کدے نہیں بھلدے جیہڑے سُخنے نے درواں دے

اساں عشق پیچے لا ویکھے، بوہے دلاں دے کھول ویکھے
اوہناں اثر نہیں ہوندا جہاں دے دل نہیں پتھراں دے

اسیں خطیں کہانیاں لکھ گلیاں، پائیاں جلیاں نہیں
جہاں دے دل کھوٹے، نا سمجھن مطلب اکھراں دے

رکھیں تویں یاد ایہہ گل ساڈی، پکے بن لے اپنے توں
 داغ عشق دے پگے ہوندے، جیویں چٹیاں چدرائ دے

توں بن کے ہیر ٹر جانا، صاحبان وانگ تیرے چالے نیں
 میں رب نون درد سناواں جس کھیڈ بنائے مقدرائ دے

شیشہ اپنے رُوپ والا

میں شیشہ تیرے رُوپ دا ساں، تیرے ہار سنگار تکدا ساں
تُو مغرور بڑا، بڑے سوہنے رنگ چڑھاویں، میں ہسداساں

کدی اکھیں گجل، بلاں سُرخیاں لائیں، کدی اکھاں مٹکائیں
تیرے ایکشن، نخرے، نین پرین، ساریاں رتجھاں تکدا ساں

تیرے ظاہر دا میں ساتھی ساں، تینو دساں وقار تیرے
تینوں روز تیرے رُوپ سروپ دیاں شانناں ود ود دسداساں

پر میں کہیہ جاناں تیرا ظاہر سوہنا، پر دل دیاں کالکھاں چھپیاں
میری اک تریڑ نال باہر سُٹیا، نامڑیاٹوں میں تیرے چکھے نسداساں

اپنے روگ

دل دے ہتھوں رُل گئے آں جیویں وانگ راہوں دے لگھاں
باہروں ناہار ہووے، مار پووے جے نا اپنا گھر سنبھال کے رکھاں

اندر واندر شخڈیاں رہنا، گھل گھل کے مکدیاں رہنا
اندر میرے دل دے ڈکھڑے ہزار کھیڑے کھیڑے دساں

چادران نکلیاں تے چھوٹیاں ہون، لکھ پواڑے ہندے نیں
دل گھبرائے، سمجھ نا آئے، کنوں چھڈاں تے کنوں ڈکھاں

انگ، ساٹھی، ہمسائے، میرے پنڈاں دے وسدیکو
زہریلے ناگ ڈنگن پھر دے وچ تو اوڑے، کھول کے رکھواکھاں

جان لو، سُن لو گن کھول کے، کھولو دل تے دماغ دیاں اکھیاں
اپنا لہو اپنا، اپنے ای اپنے ہوندے، بھاویں آزماؤ کروڑاں لکھاں

و کھریاں رہنا، کجھ نا کہنا، اپنے دکھ آپے سہنا کوئی وڈیائی نہیں
وانگ زبانیں بتیاں دن داں اندر میں وچ شریکاں وساں

رب توں منگ

چھڈ دے ریت فقیری والی در در دے پھیرے
اپنے پیریں کھلویں گاتے منگن گے ہنیرے

اک در ایہا وڈا اچا کوئی نا خالی جائے
ٹھولیاں بھر بھر جاندا جھیرا بن کے سوالی جائے

چھڈ دے در شریکاں والے رب سچے کولوں منگ
ہر اک تے رحمتاں کردا جائے پر کدے نا پودے تنگ

سچے کھبے، اگے چکھے، امریکا چین سب جھوٹے لارے
کر بھروسہ اپنے بازوواں تے چھڈ دے جھوٹے سہارے

بھکیاں تنکیاں نوں کوئی نا کچھے کیہہ انسانی دستور
 ڈاکواں تے چوراں کیہہ دینا تینوں کیہہ اہناں دے منشور

وگھو وگھرہن اکٹھے کھان چوریاں تے پاندے نیں لٹ
 جدواری غریباں آئی فیر آپودھاپی پائی، جاندے نیں ٹٹ

گلاں جمہورتے پکے حقاں دیاں حیلے سارے کھان دے
 چھڈ ایہہ گلاں، رب توں منگ، چارے کرگھر وسان دے

جھوٹھیاں اڈیکاں

اکھاں پھیریاں سجناں توں، کیوں اڈیکاں لائیاں نہیں
میں لاج پیار رکھاں، پر اوہنے گُوڑیاں لیکاں لائیاں نہیں

ہُن مین کیویں کراں اعتبار ایس پنڈ وچ رہن والیاں تے
جدوں رل کے سنھاں پنڈ دے وسیکاں لائیاں نہیں

ایہہ ہو کے لین نال ناں غریباں چڑھ پجارو پراڈو تے
لوکاں میرے پنڈ دیاں کھوتی ریڑھی تے سیٹھاں لائیاں نہیں

کنو کہواں بہیرا، کنو دل دے وین سناواں سارے اکو ہوے
میرے گھرتے فصلاں نوں اگاں اپنے شریکاں لائیاں نیں

بھرا نوں بھرا کول نا بھین دین، دل دی گل کہن نا دین
اتھے لڑائیاں پیاں، ساریاں اگاں گن باریکاں لائیاں نیں

سچیاں یاریاں

جے توں چھے دن مل سکدا ایں تاں میں یاریاں لاواں
جے توں ساڈے گھر آسکدا ایں تاں میں بوہے یاریاں لاواں

سننے نہیں میں حیلے بہانے تے جھوٹھے تچے وچاراں نوں
جے توں کریں گلاں چٹیاں نتاریاں تاں میں یاریاں لاواں

پھریں نال ویریاں ہسدا کھیڈا ایدھر اودھر
جے توں چالے بہرے چھڈ دیں تاں میں یاریاں لاواں

پھریں توں وچ بازاراں نال سنگھیاں سکھیاں یاراں
جے توں پیریں عشق جھانجراں پائیں تاں میں یاریاں لاواں

بلیاں تیریاں کھڑ کھڑ ہسن، دل دے راز کھل کے دس
جے توں تصویر سا ڈری اکھیں سجائیں تاں میں یاریاں لاواں

جدوں کنگ بنیرے بولے، دل تیرا دھک دھک ڈولے
جے تیرا ناں نال ناں میرے آئے تاں میں یاریاں لاواں

سیاسی رنگ تے چالاں

انوکھے رنگ سیاست والے وکھریاں ایڈیاں چالاں
سویرے کجھ شامیں کجھ، سدیاں پٹیاں ایڈیاں مثالاں

کھیڑے قول قرار کھیڑے اصول ایڈھے وانگوں گرگٹ
کدے ناں ہون سوکھے کم، کدے کرے سب محالاں

وڈیاں کاراں وڈیاں ماراں، اوّے جوڑ تے توڑ
لوکیں ترسن ساریاں شینواں تے پھرن بریاں حالاں

رنگ برنگے نعرے مارن، ساریاں گلاں منٹوں و سارن
ہٹھے سدھے دین جواب، پلہ ایہہ نا کدے سوالاں

وڈے وڈے جلسے کرن، جلوس تے ریلیاں کڈی جان
سدا تُو اکو رٹ ایہہ لاون جلسے وچ وانگ توالاں

جلسیاں دے وچ جدوں کوئی نا آوے ووٹر کنی نا پھڑائے
پھرن کر دے تر لے میناں، کہندے آوہن سنیں بالاں

ساریاں مسئلیاں نوں حل اے کر دے، کدے نا ڈر دے
کوئی نا اتھے شے ایہہ ایسی جھیروی نظراں تے باہر خیالاں

وکھرنے وکھرنے کم اہناں دے نویں بھیس وٹاوندے
کہندے بازیاں لانا وڈا کم سیاسی کرن اہنوں نال کمالاں

ساون بھادوں دے بدلاں وانگوں چلدی سیاست
پتہ نا لگے رُکدے کدوں و سدھے کسراں میں آزمالاں

اوتھے دے اوتھے کھلوتے سالان تون، ترقی مول ناکیتی
 دیس ساڈے وچ چنگی نہیں سیاسی کھیڈ، کھیڈ ایہہ بالان

سدھے رُخ دا پتہ ناکوئی، پُٹھے راہ دا فرق ناکوئی
 اکوتھاں تے کھلوکے دوڑیئے، پرسوں، کل تے کئی سالان

خوف دے سائے

میں ہن ڈر وار ہنداواں

اپنیاں ای ساواں توں

پر چھاویاں توں

میر — پنے پر چھاویں

وانگ مینوں کالیاں ناگاں لگن

آھلوتے نیں پھناں کھلار کے

چار چوفیرے مینوں

لگن ہنیرے ای ہنیرے

گھپ ہنیرے

دنبے دوپہرے

ہرپا سے مینوں ڈسدے کالے ناگاں والے ہنیرے

میرے تن بدن وچ ہنیرے

میرے سچے کھبے ہنیرے

میرے اگے چھپے ہنیرے

میریاں گلاں وچ ہنیرے

میری سیاست وچ ہنیرے

مینوں کسے تے اعتبار نہیں رہیا اے

مینوں شاید اپنے آپ تے وی اعتبار نہیں رہیا

مینوں ہر کوئی ڈنگدا نظر آوند اے

میرے چار چوفیرے خوف دیاں ڈاراں جھلی پائی

خوف دے ناگاں دیاں شوکاں کولوں

ڈردیاں ماریاں میں سچ نہیں بولدا

میں شاید سچ بول نہیں سکدا
 پورا تول میں تول نہیں سکدا
 میں سچ بول نہیں سکدا
 پر میں کدوں تک جھوٹ دیاں ہنیریاں
 وچ گوا چار ہواں گا
 سچ نوں دب کے جھوٹ کہواں گا
 مگر میں اک دن شاید
 میں اہناں ہنیریاں دیاں ناگاں نوں
 مار دیاں گا
 ساڑ دیاں گا
 میں سارے ہنیرے مکا دیاں گا
 میرے خوف مک جان گے
 میرے ہنجوسک جان گے
 میرے دشمن مک جان گے
 میں اک جتیا کھڑاری بن کے
 میدان لٹ لوواں گا
 جت جاواں گا

پر مینوں نہیں پتہ میریاں ایہہ خوف بھریاں چالاں

مینوں کتھے تیک لے جان گئیاں

شاید میں اٹکلا ای رہ جاواں گا

اٹکلا، اٹکلا، اٹکلا..... اٹکلا ای۔

پھل تے کنڈے

پھلاں لائی رونق اتھے، گنڈیاں دند کڈے نیں
پھل تے کنڈے جوڑ کے بیٹھے کندھے نال کندھے نیں

پھلاں دی خوشبو روک نا سکن ایہہ تیکھیاں نوکاں
عشق گلاں نیں رُکدیاں نال تیکھیاں ٹوکاں

پھل تے کنڈے اتھے نالو نال نیں رہنے سدا
عاشقاں تے معشوقاں اتھے اکٹھیاں غم نیں سہنے سدا

دنیاں دیاں سرکاراں وچ عشق دیاں جتاں ہون گئیاں
 بھاویں سسیاں، سوہنیاں تے ہیراں جانان کھون گئیاں

اک دن پھلاں تے کنڈیاں دے سمجھوتے ہون گے
 پھلاں دیاں خوشبوواں دے کنڈے محافظ ہون گے

میں نامناں

ظلم دیاں تلواراں نوں میں نا مناں

فرق دیاں اچیاں دیواراں نوں میں نا مناں

تواڈیاں جھوٹھیاں شاناں نوں میں نا مناں

غیراں دے ارماناں نوں، میں نا مناں

جھوٹھیان ڈاہڈیاں رسماں نوں میں نا مناں
ظلم دیاں رسماں قسماں نوں میں نا مناں

تیرے عشق دیاں اوکھیاں راہواں نوں میں نا مناں
تیریاں لمیاں بانواں نوں میں نا مناں

لائئ لگاں دیاں یاریاں

گچے گناں تے گچے دلاں دا لائئ لگ نا نبھاون یاریاں نوں
زندگی بھر ترسدے، بن لائئ لگ چتیاں محبتاں ہاریاں نوں

اوہ راہواں مکیں نبھدیاں، راتاں مکیں کٹ دیاں
جھیڑیاں لنگدیاں نین چندیان ہتھیں سولاں کھلاریاں نوں

اچے کدی نا اڈن اوہ پنچھی جہاں دے پرگٹ دتے ہون
بے ہمتے بھیڑے لوک، ترسدے رہن اچیاں اڈاریاں نوں

توفدے اوہ مرجاندے، سکھ چین نا پاؤن حیاتی وچ اپنی
دل لاکے دل نوں توڑ لینا فیر اڈیکن یاریاں وساریاں نوں

اوہ کدی نا وین گھریں اپنے نال سلوک پیار دے
نکل بازار آئیاں، چسکے بھیڑے پئے، جہاں رناں کواریاں نوں

یار لہ لے جے لہدا ای، پیار لہ لے جے لہدا ای
بچ کے رہیں سدا لائی لگاں دیاں یاریاں تے خواریاں نوں

اوہ اچیاں لمیاں ماڑیاں ڈھے پیندیاں نیں لے پیندیاں نیں
ہمیریاں زمانے دیاں ڈھا دیندیاں چنگیاں اُساریاں نوں

پھاڑ درواں تے غماں آپنیدے رہن روندیاں سدا اوہ
چچین آوندے نہیں جھوٹھے عاشقاں دیاں ماریاں نوں

اوہ منزلیں کدی نا اپڑدے نہیں، جہاں راہواں ملیاں ڈنگیاں
چور ڈاکو لٹن، شینہہ کھان پٹیاں راہواں دیاں سواریاں نوں

احمد فراز

(برموقع وصال ۲۵ اگست، ۲۰۰۸)

اُچا ناں کیتا اردو ادب والا توں ہو یا ایں فراز اتھے
تیریاں اُچیاں اڈاریاں، توں کھولے نیں راز اتھے

کتھوں لمھن گے یار تیرے، کیوں ہون گے مان تران
توں پا جدائیاں دور چلیا، پچھے رہ گئے تیرے شعر سامان

گلاں ڈونگھیاں دلاں والیاں کر گھبوں، راز نیاز اتھے
مانواں حمدیاں نیں پتر ہزار، پرنا ہوسی کوئی فراز اتھے

تُو آکھیا "اب کے ہم پچھڑے تو شاید کبھی خوابوں میں ملیں
جس طرح سوکھے ہوئے پھول کتابوں میں ملیں"

لوک رون کر کے یاد تینوں شعراں تیریاں کوئی جوڑ نہیں
جوڑ لفظاں دے توں ایسے جوڑ دتے جہاں کوئی توڑ نہیں

فیر آکھیا "غم دنیا بھی غم یار میں شامل کر لو
نشہ بڑھتا ہے شرابیں جو شرابوں میں ملیں"

ہنجور وکیاں رُکدے نہیں تیرے جان، تیرے وصال تے
پرمان کرے گا اردو ادب، تیرے تے، تیرے کمال تے

BOOKS BY G. M. CHAUDHRY

1.	The Intellectual Property, Intellectual Property Laws in Pakistan and International Treaties on IPR's
2.	Telecommunications Laws
3.	Guide to Intellectual Property Laws
4.	Telecommunications & Telecommunications Laws in Pakistan
5.	Information Technology, E-Commerce and Cyber Crimes Laws
6.	The Intellectual Property Code
7.	Manual of Military Lands Administration
8.	Pakistan Military Laws
9.	The Protection of Women (Criminal Laws Amendment) Act, 2006
10.	Women and Protection of Women Rights
11.	Islamabad High Court (Establishment) Order, 2007
12.	Art of Writing Effective Essays
13.	Parliament and Parliamentarians's Law
14.	Practical Approach to Legislative Drafting
15.	Chaudhry's Annotated Constitution of Pakistan, 1973
16.	Effective Comprehension and Precis Writing
17.	Islamabad High Court Rules
18.	Dictionary of English Verbs
19.	Manual of Legislative Drafting - A Training Manual
20.	Manual of Bill Drafting - A Training Manual

FEDERAL LAW HOUSE

RAWALPINDI

Mian Plaza, Opposite Rawal Road,
Murree Road, Near Chandni Chowk,
Rawalpindi, PAKISTAN.

Tel: 4843011 - 4571229 - 0333-5477380

LAHORE

7, Turner Road, Near High Court, Lahore.
Tel: (042) 7363005 - 0322-4843011

ہُنسِنِ وفا

جی۔ ایم۔ چوہدری

سی پی آئی پبلی کیشنز، کے آرائیل روڈ، راولپنڈی۔ فون: 051-4478717

تقسیم کشمیر : فیڈرل لاء ہاؤس، ہمایاں پلازہ، چائرنی چوک، راولپنڈی۔ فون: 051-4843011